

ADO DEN HAAG

POST

ADO DEN HAAG POST MAGAZINE | NOVEMBER 2024

INTERVIEW
BARBARA
LORSHEYD

HENK POORTVLIET:
STILLE KRACHT ALS
GIDS NAAR TOP

MANNEN-PROFS
TERUG IN
ZUIDERPARK

ANTON DAMME:
VOETBALPIONIER
DOWN UNDER

BELEID (DOOR)ONTWIKKELEN IS VAK APART!

Beleid ontwikkelen is een vak apart. Vooral in het voetbal, waar opportunisme veelal hoogtij viert. Zeker, nu de invloed van social media zich als een tribunaal zonder legitieme grond doet gevoelen. Het oordeel over spelers, trainers, bestuurders en de hele rataplan zwiept alle kanten op, van prachtig en allemachtig tot hel en verdoemenis. De nuance is vaak zoek. Uitingen, vaak gespeend van enig onderzoek, achtergrond- en feitenkennis. De vrijheid van meningsuiting wordt als het ware verkracht door organisaties en mensen neer te zetten via ongelimiteerd en ongemotiveerd denken dat iets zo is. Nou, probeer in zo'n chaos maar eens beleid te ontwikkelen. Wie dat voor elkaar krijgt is pas een kanjer. Even ongeacht het resultaat. Natuurlijk, als een beleid niet leidt tot het realiseren van de beoogde doelstellingen, dan moet er worden bijgesteld.

ADO Den Haag wil naar de Eredivisie, hoe dan ook promoveren. In principe wil elke club in de KKD dit. Dus, bij voorbaat veel beren op de weg. Het ging vorig seizoen tot medio februari redelijk tot goed met het keurkorps der geel-groenen. In de winterstop nog wat extra krachten van buitenaf gehaald om de bevordering tot het hoogste nationale niveau dichterbij te brengen. Maar ja, inmiddels had de concurrentie door hoe

ADO Den Haag speelde en stelde zich daarop in. De ervaring van onze dertigers werd verdrongen door de rappere motoriek van tieners en twintigers van de oppositie. Er moest een nieuw systeem worden bedacht om de doelstelling alsnog gestalte te geven. En dat lukte niet.

Dit seizoen een nieuwe kans. De eigenaar is goed voor de club, dekt de tekorten, die toch wel aanzienlijk zijn. Maar zwaar investeren in nieuwe spelers van buitenaf, terwijl je toch een eigen opleiding hebt, dat lijkt iets te veel op het liggen aan het financiële infuus. Och ja, commentaar op de opleiding, omdat er zo veel Haagse talenten naar elders verdwijnen en zo. Wie niet of nauwelijks op De Afttrap komt of de jeugdteams niet volgt, kan zijn oordeel beter voor zich houden. Breng een bezoek, ruim veertig weken lang komt daar elke zaterdag de fine fleur van de nationale opleidingen langs, van Ajax, AZ, Feyenoord, PSV tot De Graafschap, PEC Zwolle, NEC, FC Den Bosch, Willem II. De huidige technische staf van het eerste elftal wordt er regelmatig gesignaleerd. En zie het resultaat: de jeugd krijgt bij ADO Den Haag kansen. Sterker: een speler van Onder 19 maakte op vrijdagavond zijn eerste minuten in het eerste en pas een dag later zijn debuut in Onder 21! Een signaal van het maken van beleid, dat de tijd moet worden gegund. Beleid, dat door het moeten promoveren ook snel onder druk komt te staan. Dit brengt het verhaal terug bij het uitgangspunt: beleid (door)ontwikkelen is een vak apart!

Frans Leermakers

Colofon

ADO Den Haag Post is een uitgave van HFC ADO Den Haag
November 2024

Adres:

Haags Kwartier 55
2491 BM Den Haag

Redactie:

Jan-Hermen de Bruijn
Glenn Duijzer
Roeland Gelink
Marc Klaui
Frans Leermakers
Herman Lubsen

Grafische vormgeving:

Studie Blanco Haug

Foto's en illustraties:

ADO Den Haag
Ron van Baaren
Angelo Blankespoor
Marc Klaui
Frans Leermakers
Adam Muyt
Eric de Wit

Uit de archieven van:

Jan-Hermen de Bruijn
Marc Klaui
Frans Leermakers
Familie Santbergen

RUIM VEERTIEN JAAR ONDER DE LAT BIJ **ADO DEN HAAG VROUWEN**

BARBARA LORSHEYD: ICOON IN DE GOAL

ALS ER BIJ ADO DEN HAAG GESPROKEN WORDT OVER ICONEN, VALLEN NAMEN ALS DIE VAN AAD MANSVELD, LEX SCHOENMAKER, WIM TAP EN DIVERSE ANDEREN. OMDAT ZIJ IN DIVERSE OPZICHTEN VEEL VOOR DE CLUB – OPGERICHT IN 1905 –HEBBEN BETEKEND. SINDS 2007 KENT DE CLUB OOK VROUWENVOETBAL. DOOR ZO'N KORTE HISTORIE IS HET MISSCHIEN LOGISCH, DAT NOG GEEN ADO-VROUWEN ALS ICOON WORDEN ERKEND. HOEWEL? HET ZOU HEUS WEL REDELIJK EN GERECHTVAARDIGD ZIJN. DENK AAN SARINA WIEGMAN, DIE ALS TRAINER/COACH DE DUBBEL PAKTE MET ADO DEN HAAG VROUWEN. EN DAARNA IN DEZE FUNCTIE MET ZOWEL HET NEDERLANDS VROUWENELFTAL ALS MET HET ENGELSE VROUWENTEAM HET EUROPESE KAMPIOENSCHAP BEHAALDE EN MET BEIDE LANDEN OOK DE FINALE BEREIKTE VAN HET WK. ZIJ ZOU IN HET RIJTJE VAN TRAINERS NIET MISSTAAN EN MOETEN STAAN. TUSSEN ERNST HAPPEL, CO ADRIAANSE EN WIM TAP.

Is er geen speelster, die als icoon van ADO Den Haag kan worden beschouwd? Zeker wel, doelvrouw Barbara Lorscheid! Zij is vanaf de start van de Eredivisie voor Vrouwen in 2007 actief op het hoogste niveau. Begonnen bij ADO Den Haag, daarna uitstapjes naar Telstar (twee seizoenen) en FC Twente (één seizoen) en vervolgens terug op het oude nest.

Barbara Lorscheid (33) keepste tot 11 november 2024 298 wedstrijden voor ADO Den Haag. Hiervan waren 27 bekerwedstrijden en vijf Europese wedstrijden. Daarmee staat ze in de eeuwige lijst van Haagse speelsters met liefst meer dan honderd wedstrijden voor op de duels, die Renate Janssen voor ADO Den Haag speelde. Voor de diverse Nederlandse elftallen maakte Barbara ook de nodige interlands mee. In totaal 53 keer zat zij bij nationale selecties, slechts tweemaal kwam ze daadwerkelijk in actie voor de A-ploeg. De eerste keer op 13 september 2017, een officiële interland tegen België. Op het trainingscomplex van de KBVB won Oranje met 1-2, Lorscheid keepste de laatste 26 minuten. Haar officiële debuut in het keurkorps van de Oranje Leeuwinnen maakte zij op 29 november 2021, tijdens de corona lockdown in een leeg BIngoal Stadion tegen Japan. Lorscheid keepste de volle negentig minuten tijdens deze interland, die in 0-0 eindigde.

GLENN DUIJZER SPRAK UITGEBREID MET HET ICOON VAN ADO DEN HAAG VROUWEN.

● **Je speelt vanaf 2007 in de Eredivisie voor Vrouwen. Destijds de start van het vrouwenvoetbal onder de vlag van de deelnemende bvo's. Heb jij enig idee of er nog meer speelsters rondlopen, die vanaf toen nu nog actief zijn?**

'Ik denk Sherida Spitse. Al speelde zij ook een tijdje in het buitenland.'

● **Is spelen bij ADO Den Haag te combineren met je privéleven?**

'Je moet er wel heel veel voor laten. Je wilt in alles wat je doet top zijn. Dan moet je keuzes maken in wat je voor de voetbal behoort doen.'

● **Er is een discussie gaande over meer salaris voor vrouwen. Als ik naar de huidige situatie kijk, dan geven jullie er meer voor op dan wat**

Barbara Lorscheid brengt redding voor ADO Den Haag tegen Ajax.

jullie ervoor in verhouding krijgen. Dan kun toch niet meer spreken van hobby of liefde voor de sport?

'Toch wel, het is ook je passie. Je doet het met heel veel plezier. Voetballen is, waar mijn hart ligt.'

● **Je kwam als jong meisje naar ADO Den Haag.**

'Ik was vijftien, zestien jaar. Op moment, dat de club met vrouwenvoetbal begon.'

● **Je eerste officiële wedstrijd voor ADO Den Haag vond plaats op de Faeröer Eilanden, 9 augustus 2007, tegen KÍ (1-1).**

'Dat weet ik allemaal niet meer.'

● **Op 30 augustus dat jaar was je eerste competitiewedstrijd?**

'Joh, ook dat weet ik allemaal niet meer.'

● **Tegen Willem II, met 1-0 gewonnen. Beide treffers, tegen KÍ en Willem II, van Nangila van Eyck. Om het compleet te maken: 25 november was je eerste bekerwedstrijd tegen 't Goy uit en dat werd 0-9.**

● **Van welke club kwam jij naar de vrouwen van ADO Den Haag?**

'Van de jongens van GDA. Daarvoor speelde ik voor meerdere clubs. Begonnen bij SV Loosduinen, met mijn tweelingbroer. Daarna SOA, dat niet meer bestaat. Later ging ik naar GDA.'

● **Bij de oprichting van ADO Vrouwen fungeerde Ter Leede als moederclub. Hoe ben jij bij ADO terecht gekomen?**

‘Voor de oprichting waren er selectiewedstrijden. Ik zat toen al in het regionale KNVB-team en daaruit is wellicht de uitnodiging van ADO voortgevloeid. Ik was dus al in beeld voordat de Eredivisie voor Vrouwen bestond. Zo zijn meerdere meiden geselecteerd voor de clubs.’

● **Dat is dus op dezelfde manier gegaan als bij de speelsters van Oranje. Die werden ook over de Eredivisieclubs verdeeld. Karin Legemate en Dyanna Bito kwamen zo bij ADO terecht.**

Geconcentreerd keepend tegen PSV.

‘We werden toen verdeeld onder de clubs uit de regio, waar je vandaan kwam.’

● **Als je ADO Den Haag van nu vergelijkt met dat van 2007 en 2008, heeft de club dan stappen gezet?**

‘Ik denk, dat het vrouwenvoetbal in zijn algemeenheid zich heeft ontwikkeld. Al meen ik, dat er nog veel meer stappen kunnen worden gemaakt.’

● **Denk jij, dat die gemaakt gaan worden?**

‘Als je kijkt naar de jongere meiden, dan hebben zij een andere achtergrond op voetbalgebied dan de oudere garde, waartoe ik behoor. Zeker op het gebied van techniektrainingen en dergelijke. De meiden van nu zijn daar veel eerder mee bezig. Zij hebben bijvoorbeeld al een heel andere balbehandeling dan wij in het begin. De huidige generatie begint al met een voorsprong ten opzichte van de eerste lichtingen.’

● **Kan je dan concluderen, dat het vrouwenvoetbal nu serieuzer wordt genomen?**

‘Dat denk ik wel. Het is ook steeds groter geworden, waardoor er meer meiden zijn die nu overwegen om te gaan voetballen.’

● **Een verschil is, dat jij altijd in jongenteams hebt gespeeld? Is dat een voordeel?**

‘Dat klopt. Tussen jongens spelen is anders. Ik denk, voor sommige meiden ook leuker. Ik heb het in ieder geval zo ervaren. Ik vond het in het begin juist moeilijk om bij vrouwen aan te sluiten. Ik had mijn plek binnen het jongenteam verworven en ik was één van hen. Het voelde voor mij bij ADO Den Haag in het begin als heel moeilijk. Ik kwam als jong meisje bij oudere meiden. Ik denk, dat meiden van nu meer moeite zouden hebben om met en tegen jongens te spelen. Er is wel een verschil tussen beide competities. Zeker, als je niet vanaf het begin met de jongens meedraait.’

● **Over welk verschil hebben we het dan?**

‘Kracht, het fysieke en ook de opmerkingen die worden gemaakt. Volgens mij maakt het je harder als je bij jongens speelt. Voor mij als keeper heeft het denk ik ook wel meegespeeld dat de snelheid en hardheid van de schoten iets hoger lag. Het ligt er natuurlijk ook aan op welk niveau je speelt. Bij GDA speelde ik op een heel hoog niveau ook met gasten die tegen het betaalde niveau aanzaten. Dat is een ander niveau dan dat je met meiden onder 17 speelt. Tenzij je op niveau speelt met het meidenteam. Zoals de teams bij ADO. Daar hebben de speelsters allemaal een hoog niveau. Dan leren ze van het begin dat ze volle bak moeten gaan. Hoge inzet en hard werken. Daar zit wel een verschil in vergeleken met de lagere meisjesteams.’

● **In de beginjaren was je vaste kracht en stond je iedere wedstrijd onder de lat. Dat veranderde, toen Petra Dugardein kwam. Je hebt destijds in twee seizoenen slechts vier wedstrijden gespeeld.**

‘Ik heb in mijn periode bij ADO diverse keepsters naast mij gehad. Altijd wel een concurrentiestrijd. Ik kwam als jong meisje en werd direct in het diepe gegooid. Dat is een periode van op en af geweest.’

● **Dat zijn de enige jaren bij ADO, dat je niet de nummer één was. Je hebt het dus zelf meege maakt, hoe het is om op de bank te zitten. Is dat zwaar? Momenteel zit Isa Grimmus achter jou op de bank. Houdt zij jou scherp?**

‘Iedereen houdt mij scherp. Aan de andere kant zeg ik altijd: mijn grootste concurrent ben ikzelf. Maar jonge meiden, die op de bank zitten, houden mij wel degelijk scherp. Als ik een fout maak, mogen ze mij daarop aanspreken. Dat hoort zo en daar sta ik ook voor open.’

Gekozen tot Powervrouw van de wedstrijd.

● **Het Nederlands elftal, slechts eenmaal heb je daadwerkelijk als A-international gekeept. Zijn de eerste keepsters veel beter of ben jij misschien te lief. Dat je niet met een grote mond die basisplaats opeist?**

‘Mwah, ik weet het niet. Kijk naar Daphne van Domselaar, zij heeft het fantastisch gedaan de laatste tijd. Ze is gewoon de terechte nummer één van Oranje. Daarvoor heb ik ook andere meiden voor mij gehad die er net bovenuit staken. Voor mijzelf heb ik altijd alles gegeven en laten zien wat ik in mijn mars had. Ik weet niet of dat te lief is!’

● **Ik bedoel daar niets negatiefs mee, maar meer dat je met je vuist op tafel slaat en zegt; ik zit er nu zolang bij, nu wil ik ook wel eens die kans hebben als eerste keeper.**

‘Aan de ene kant had ik dat graag willen zeggen, maar aan de andere kant ben ik ook de persoon die weet wat mijn rol is binnen het team. Wat van mij wordt verwacht en dat kan ik laten zien door te presteren op het veld. Als de bondscoach een ander kiest, dan zij dit zo.’

Barbara Lorscheid stijlvol uittrappend tijdens Nederland-Japan.

● **Ik denk dan aan wedstrijden, die Oranje in het stadion van ADO Den Haag speelde. Daarvan stond je tegen Japan in de basis. Helaas tijdens corona, daar kon je familie dan niet bij zijn. Bij die andere twee wedstrijden zat je op de bank.**

‘Aan de ene kant is het heel mooi, dat het mijn debuut was voor Oranje. Een enorme eer. Daarnaast was het gewoon jammer, dat het corona was en de wedstrijd in een leeg stadion werd gespeeld. Een minpuntje. Maar, ik heb mijn basisdebuut gemaakt in Oranje en dan ook nog eens in mijn eigen stad!’

● **De andere twee interlands in Den Haag, tegen Noorwegen en Zuid-Afrika, zat je op de bank. Dat bedoel ik met te lief zijn. Had je toen niet kunnen zeggen: hier is mijn stad, het is een oefenwedstrijd, nu wil ik starten in de basis?**

‘Daar hebben wij als spelers niets over in te brengen. Ik denk, dat toen Mark Parson bondscoach was. Natuurlijk had ik zoiets van: nu wil ik spelen, maar je moet zijn keuze accepteren. Dan is het wel balen. Maar, je moet wel doorgaan.’

● **Toch kan je bogen op een mooie lijst van landen, waar je met Oranje bent geweest! Azerbeidzjan, Tsjechië en Litouwen als jeugd-keepster. Spanje, Malta, Zweden, Griekenland, Engeland, Schotland, Italië. Je hebt een EK meegemaakt en bij het WK was je er alleen de eerste wedstrijd bij. En dan nog de National League Final Four!**

‘In Tokyo tijdens de Olympische Spelen was ik ook de eerste wedstrijd aanwezig. Het is zeker een mooie lijst. Als ik terugkijk naar wat ik allemaal heb meegemaakt, dan is dat geweldig. Een heel mooie ervaring die ik niet snel vergeet.’

Knuffel van collega-keepster Sari van Veenendaal na het interlanddebuut tegen Japan.

● **Je bent altijd keepster geweest?**

‘Niet altijd. Toen ik klein was heb ik gevoetbald. Ik ben gaan keepen vanaf de D-tjes. Daarvoor stond ik in de spits, ik vond het ook leuk om ballen in het doel te schieten. Mijn broer schoot ze altijd van achter naar voor op mij en ik schoot ze er dan in het doel. Maar, ik kreeg knieproblemen. De dokter gaf aan: niet meer sporten. Toen besloot ik te gaan keepen. Vond ik ook leuk.’

● **Hoe zijn die seizoenen bij Telstar en FC Twente bevalen?**

‘Bij Telstar was het een beetje op en af. Dat was voor mij een hele moeilijke periode. Ik wilde weg bij ADO. Hogerop, naar het buitenland. Dat lukte niet. Een dag voor sluiting van de overschrijvingstermijn kwam Telstar. Daar speelde ik niet met de minste speelsters. Met Stefanie van der Gragt en Dyanna Bito. In een heel goed team, dat bovenin meedraaide. Een jaar later zou ik ver-

trekken naar FC Basel, maar dat ging op het laatste moment niet door. Had hier alles al opgezegd, zoals onder meer mijn werk. Ging Zwitserland niet door! Daar heb ik wel een klap van gehad.’

● **Waarom ging het niet door?**

‘FC Basel had ineens een andere keepster gehaald. Dus bleef ik bij Telstar, waar ik vervolgens een mindere periode kende. Ik heb wel de knop kunnen omdraaien, omdat ik in Oranje wilde komen. Dat tweede seizoen in Velsen is niet helemaal goed gegaan, omdat Telstar een nieuwe keepster wilde aantrekken en mij er bij houden. Aan het einde van dat tweede seizoen had ik mijn twijfels. Toen kwam het telefoontje van FC Twente. In mijn eerste reactie gaf ik aan te stoppen met voetballen. Ik heb vervolgens een weekend nagedacht. Daarna belde ik de trainer van FC Twente, dat ik toch beschikbaar was. Dat was persoonlijk een hele goede keuze. Bij FC Twente kreeg ik de spelvreugde terug. Daardoor keep ik nu nog steeds.’

● **Heeft het klappen van de deal met FC Basel ervoor gezorgd, dat je niet meer naar het buitenland wil of deed die gelegenheid zich niet meer voor?**

‘Dat gebeuren met FC Basel zorgde ervoor, dat het vertrouwen om in buitenland te spelen is verdwenen. Er hebben zich later nog wel mogelijkheden voorgedaan.’

● **Er zijn nogal wat verschillen tussen de teams in de Eredivisie, één daarvan is de speellocatie. Bij ADO speel je altijd in het stadion. Vele andere clubs niet. Werkt het stadion mee in jullie motivatie?**

‘Heel mooi, dat we thuis altijd in het stadion spelen. Ik denk, dat het wel iets typisch is voor de club. Dat je van de beste faciliteiten gebruik kan maken.’

● **Volgens mij zijn jullie het enige team in de Eredivisie dat altijd wordt gesteund door een eigen supportersgroep, het vlaggenteam.**

‘Zover ik weet zijn wij inderdaad de enige met vaste supporters. Dat is bij ADO wel heel speciaal. Dat supporters spandoeken laten maken van speelsters en er eigenlijk altijd bij zijn. Bij uitwedstrijden is het ook mooi om te zien dat alle spandoeken er hangen en dat de supporters weer aanwezig zijn.’

● **Anders zit je hier toch niet meer dan veertien seizoenen?**

‘ADO is gewoon een hele mooie club en er gebeuren hele mooie dingen rondom de club.’

● **Eén daarvan is, dat de mannen op korte termijn Rijswijk verlaten om weer in het Zuiderpark te gaan trainen. De vrouwen volgen later. Dat moet voor jou ook een goed idee zijn, die samenvoeging?**

‘Dat is het zeker. Als alle teams straks op één locatie trainen en je kan daar een topsportaccommodatie van maken waar alles al is met de Sportcampus. Dan is het zeker mooi dat de vrouwen en de mannen samen trainen.’

● **Ligt er een toekomst voor jou na je actieve carrière? Of blijf je badjuffrouw?**

‘Als ik stop met voetbal zal ik het mooi vinden om trainer te worden. Keepstertrainer of gewoon training geven zijn beide een mooie optie. Specifiek weet ik het nu nog niet, maar ik vind het heel mooi om mij daarin zelf verder te ontwikkelen. Ben al in bezit van het diploma TC3’.

● **En dan trainster bij ADO?**

‘Ik zie mijzelf in de toekomst wel trainer worden. Waar, dat weet je nooit vooraf.’

● **Als we het dan toch over trainers of trainsters hebben, er is één trainster die lang in jouw carrière aanwezig is geweest: Sarina Wiegman. Zij was tot dusver succesvol bij ADO, Oranje en doet het nu weer goed bij Engeland. Worden trainsters ondergewaardeerd ten opzichte van mannelijke collega's? Gaat zij ooit een mannen-team trainen?**

‘Ik verwacht, dat Sarina inderdaad ooit een mannenteam traint. Eerder in het buitenland en dan met name in Engeland. Als je de ontwikkelingen daar ziet: daar worden zowel mannen als vrouwen nagenoeg gelijkwaardig gewaardeerd. Dus, zie ik het daar sneller gebeuren dan in Nederland.’

● **Is er op dat gebied in Nederland nog een hoop in te halen ten opzichte van Engeland?**

‘Dat geloof ik wel. Ik vind dat wij in Nederland nog te veel kijken naar de verschillen tussen mannen- en vrouwenvoetbal. We vergelijken het te veel met elkaar.

Dat kan niet helemaal. Gebeurt bij handbal en hockey toch ook niet?’

● **Is daar ook een bepaald tv-programma schuldig aan? Waarin te pas en te onpas het vrouwenvoetbal belachelijk wordt gemaakt?**

‘Ik denk niet, dat het per se dat programma is, hoewel daarin nogal eens de nadruk op wordt gelegd. Ik heb het gevoel, dat het hele land er verdeeld naar kijkt. Ik veronderstel, dat iedereen het vrouwenvoetbal net zo wil zien als het mannenvoetbal. Ik vind niet, dat dit makkelijk is.’

● **Maar op nationaal niveau, denk dan aan Oranje. Daar zitten de stadions vol. Bij de Eredivisie voor Vrouwen moet je zoeken om ergens duizend supporters te vinden. Hoe is dat in te halen? Hoe krijgen we in Nederland meer supporters naar het vrouwenvoetbal? Zijn de aanvangstijdstippen van de wedstrijden een probleem?**

‘Dat is het nadeel van de zaterdagmiddagwedstrijden. Als je op die tijd speelt, dan weet je dat de jeugd op dat moment ook haar wedstrijden heeft. Als je kijkt naar de doelgroep voor de vrouwen, die dus ook naar Oranje gaan, dan gaat het grotendeels om jongere meiden en families, gezinnen. Op zaterdagmiddag sporten die zelf, dus is zijn er minder mensen bij wedstrijden in de Eredivisie voor Vrouwen. Er moet naar die aftrapijden gekeken worden. Mooi is natuurlijk wel, dat elke wedstrijd nu op tv te zien is. Maar, sommige zaken moeten nog beter worden geregeld. Ik meen, dat het op termijn ook gebeurd en dat er dan ook meer publiek komt. Hoe meer er wordt geprofessionaliseerd hoe groter het vrouwenvoetbal kan worden.’

● **In Engeland spelen de ploegen op het hoogste niveau hun thuiswedstrijden in stadions van clubs die op een lager niveau uitkomen. En spelen ze een wedstrijd in het stadion dan zitten er prompt 20.000 tot 30.000 supporters. Gehele gezinnen, zoals je net al aangaf. Maar die wedstrijden zijn op zondagmiddag als de mannen dan op zaterdag hebben gespeeld. Moet Engeland op dit punt als voorbeeld dienen voor Nederland?**

‘Misschien wel, misschien kunnen we leren van de dingen die Engeland zijn gedaan voor de verdere ontwikkeling van het vrouwenvoetbal. Daar is het ineens

De Oranje Leeuwinen met Barbara Lorscheid als doelvrouw voor de wedstrijd tegen Japan.

gigantisch snel gegaan ten opzichte van vijftien jaar geleden. Ik weet zeker, dat wij van andere landen kunnen leren, maar zij ook van ons.'

● **Er gaat in Engeland wel meer geld in om.**

'In de top zeker. Maar misschien hebben ze daar de competitie wel beter opgezet of ingericht, waardoor het vrouwenvoetbal beter uit de verf komt. Veel professioneler, waardoor er meer vrouwen fulltime aan de slag kunnen als voetbalster.'

● **Zou een degradatieregeling in de Eredivisie een toevoeging kunnen zijn om tot een betere competitie te komen?**

'Ja, maar ik moet daarbij wel aangeven dat de Eredivisie uit minder clubs moet gaan bestaan. Ons land is niet zo groot. Andere landen zijn groter en daar is dus meer keuze uit vrouwen om een betere selectie te creëren. Hoe groter wij onze competitie maken, des te meer speelsters er moeten zijn. Dan kom je snel terecht bij de talentvolle jeugd en gaat de gemiddelde leeftijd van de ploegen omlaag. Als je ziet welke clubs er onderaan staan en wat eventueel zou kunnen promoveren, dan zijn die niet van hetzelfde niveau als die van de topclubs. Dan kan je het beter interessanter maken door de Eredivisie iets in te krimpen, bijvoorbeeld met twee teams minder en de afvallers de Eerste Divisie laten versterken. Dan krijg je minder niveauverschil, waardoor de competitie sterker wordt.'

● **Daarmee krijgt de Eerste divisie ook een paar volwassen teams erbij in plaats van alleen maar jonge teams.**

'Als je kijkt naar de KKD, dan zitten daar ook jongteams tussen, die kunnen alleen niet promoveren. Dus waarom zou dat bij de vrouwen niet kunnen? Clubs die in de eerste divisie bovenin staan spelen, sluiten meer aan bij het niveau daarboven. Nu is het verschil te groot. Met een kleinere competitie breng je het niveau meer omhoog en breng je daardoor ook de onderlinge spanning terug. Als je dan degradeert moet je gewoon weer je best doen om te promoveren.'

● **Dat is precies het tegenovergestelde van waar de KNVB nu mee bezig is? Zou de KNVB meer moeten luisteren naar de speelsters?**

'Het vrouwenvoetbal valt bij de KNVB sinds kort onder betaald voetbal. Dus hebben wij al speelsters nu wel de mogelijkheid om input te geven.'

● **Moeten dat dan speelsters zijn van een bepaalde leeftijd of maakt dat niet uit? Jij hebt bijvoorbeeld de ervaring van 2007.**

Dat zou een mix moeten worden van speelsters van alle leeftijden en van alle clubs.'

● **Sinds vorig seizoen valt de vrouwenafdeling bij ADO Den Haag onder de NV. Wat merken jullie hiervan?**

'Het is nu nog te kort om aan te kunnen geven wat er precies allemaal veranderd is, maar in loop der jaren zal dit wel duidelijk worden en zal de professionalisering bij de vrouwentak verder toenemen. Voor de vrouwen moet er op financieel terrein iets veranderen, op het gebied van trainingen is er bijna geen verschil. Er wordt nu al veel meer samengewerkt dan voorheen.'

● **Is het dan een voordeel dat de eigenaar uit Amerika komt? Daar is het vrouwenvoetbal een enorm gebeuren.**

'Daar heb ik nu nog niets van gemerkt. Maar dat kan in de toekomst nog veranderen. Dat zal stapje voor stapje gebeuren.'

● **Als ik naar jeugdinterlands ga van de vrouwen, dan zie ik altijd wel een speelster van ADO Den Haag of van iemand die bij ADO Den Haag heeft gespeeld. Als ik zeg, dat ADO Den Haag vrouwen hofleverancier is van de goede jeugdspeelsters? Kunnen we dat in de toekomst vasthouden?**

‘Dat denk ik wel, maar in de beginjaren is er bij ADO ook een paar jaar naartoe gewerkt om kampioen te worden van Nederland en de beker te pakken. Ik ben er van overtuigd, dat ADO Den Haag weer die topploeg kan worden als we verder professionaliseren. Dan kunnen we die jonge meiden ook bij de club houden, waardoor je wellicht in de top gaat meedraaien. We hebben vroeger ook voor de kampioenschappen mee kunnen doen.’

● **Vorig seizoen speelde je voor de vierde plek. Fortuna is er met veel geld ineens is bijgekomen, achter Ajax, PSV en FC Twente. Feyenoord, waarvan iedereen had verwacht dat het bij de top zou aansluiten, heeft dat nog niet gedaan.**

‘Dat is daar ook in één of twee jaar niet allemaal perfect. Die club moet nog wat stappen maken om die aansluiting te vinden. Qua potentie moet zij natuurlijk in de top meevoetballen. Alleen in werkelijkheid kan je die aansluiting niet in één of twee seizoenen realiseren, daar heb je gewoon meer tijd voor nodig.’

● **Komt het verder ontwikkelen van het vrouwenvoetbal straks ook zover dat de ruimtes in het ADO Den Haag stadion, die nu nog de namen dragen van de iconen bij de mannen zoals Mansveld, Schoenmaker en Happel, in de toekomst ook namen krijgen van vrouwen, zoals Wiegman en Lorscheid? Ben jij met je aantal wedstrijden en veertienjarig clubverband eigenlijk niet het eerste vrouwelijke clubicoon?**

‘Ik ben daar heel nuchter in en kijk daar niet bewust naar. Ik hoor wel veel jonge meiden zeggen, dat ik al zolang de eerste keeper ben bij ADO. Ik weet wel dat het apart is, maar zelf ben ik er nuchter onder en ben ik gewoon blij, dat ik bij deze club mag spelen.’

Meer dan 300x

Barbara Lorscheid stond tot 11 november jl. in officiële wedstrijden 298 keer onder de lat van ADO Den Haag Vrouwen. Met de oefenwedstrijden erbij komt zij op veel meer dan driehonderd optredens. Daarvoor werd zij dan ook gehuldigd (foto).

Loopbaan in feiten en cijfers

Winnaar van de beker met ADO Den Haag Vrouwen in 2011-2012.

Geboren: 25 maart 1991 (Den Haag)

Gespeeld in jeugd bij:

SV Loosduinen

SOA

GDA

Senioren:

2009-2014: ADO Den Haag

2014-2016: Telstar

2016-2017: FC Twente

2017-heden: ADO Den Haag

Gespeeld voor ADO Den Haag Vrouwen:

2007-2008:	22 wedstrijden	(17 competitie-, 2 beker- en 3 Champions Leaguewedstrijden)
2008-2009:	19 wedstrijden	(19 competitiewedstrijden)
2009-2010:	3 wedstrijden	(3 competitiewedstrijden)
2010-2011:	6 wedstrijden	(4 competitie- en 2 bekerwedstrijden)
2011-2012:	20 wedstrijden	(17 competitie- en 3 bekerwedstrijden)
2012-2013:	34 wedstrijden	(27 competitie-, 4 beker-, 2 Champions League-wedstrijden en 1 BeNe Super Cupwedstrijd)
2013-2014:	26 wedstrijden	(25 competitiewedstrijden en 1 bekerwedstrijd)
2017-2018:	24 wedstrijden	(16 competitie-, 2 beker- en 6 Play-Offswedstrijden)
2018-2019:	26 wedstrijden	(16 competitie-, 3 beker- en 7 Play-Offswedstrijden)

2019-2020:	13 wedstrijden	(12 competitiewedstrijden en 1 bekerwedstrijd)
2020-2021:	24 wedstrijden	(19 competitie-, 2 beker- en 3 Eredivisie Cupwedstrijden)
2021-2022:	29 wedstrijden	(24 competitie-, 3 beker- en 2 Eredivisie Cupwedstrijden)
2022-2023:	23 wedstrijden	(20 competitie- en 3 bekerwedstrijden)
2023-2024:	23 wedstrijden	(22 competitiewedstrijden en 1 bekerwedstrijd)
2024-2025:	6 wedstrijden	(6 competitiewedstrijden) (tot 11 november 2024)

Totaal (tot 11 november 2024)

298 wedstrijden (247 competitie-,

27 beker-, 5 Champions League-,

13 Play-Offs-, 5 Eredivisie Cupwedstrijden en 1 BeNe Super Cupwedstrijd.

Nationale teams (Oranje):

4 maart 2008:	Nederland O17 – Noorwegen O17	0-0 (Zeist)
6 maart 2008:	Nederland O18 – Noorwegen O17	5-1 (Zeist)
25 maart 2008:	België O17 – Nederland O17	1-1 (Praag)
27 maart 2008:	Tsjechië O17 – Nederland O17	0-2 (Praag)
30 maart 2008:	Engeland O17 – Nederland O17	0-0 (Praag)
27 september 2008:	Cyprus O19 – Nederland O19	0-7 (Kaunas)
19 september 2009:	Nederland O19 – Israël O19	9-1 (Heerenveen)
21 september 2009:	Nederland O19 – Litouwen O19	7-0 (Oosterwolde)
24 september 2009:	Nederland O19 – Polen O19	1-1 (Heerenveen)
13 september 2019:	België – Nederland	1-2 (Tubke)
30 mei 2019:	Noorwegen O23 – Nederland O23	1-0 (Kolsvik)
29 november 2021:	Nederland – Japan	0-0 (Den Haag)

Prijzen:

2011-2012:	Nederlands kampioen met ADO Den Haag
2011-2012:	KNVB-beker met ADO Den Haag
2012-2013:	KNVB-beker met ADO Den Haag
2012-2013:	BeNe Women's Super Cup met ADO Den Haag

Landskampioen met ADO Den Haag
Vrouwen in 2011-2012.

MEDEDELINGEN

MEERJARENPLAN

Meerjarenplan

‘Eén club, club op één!’ Dit is het thema van het onlangs gepresenteerde meerjarenplan van NV ADO Den Haag. Daarbij wordt gesteld, dat het niet alleen het plan is van de directie of de grootaandeelhouder, maar van allemaal. Het plan is de weerslag van de input, die is gehaald uit drie avondsessies, gehouden in grote setting, een aantal brainstormdagen in kleine sessies, meer dan vijftien stakeholder-interviews en ruim 750 via de digitale ‘denk-mee tool’.

Doelstellingen

De doelstellingen voor de periode 2024-2030 zijn onder meer:

- sportief succes
- financieel duurzame groei
- positief herkenbaar imago
- maatschappelijke impact
- formuleren en implementeren technisch beleid
- efficiënter werken met één club, club op één als leidraad
- verbeteren voetbalbeleving van ADO Den Haag
- positioneren jeugdopleiding
- vergroten impact van ADO Den Haag

Jaarverslag

Naast het jaarverslag van de vereniging bracht ook NV ADO Den Haag haar jaarverslag uit. Dit liet zien, dat in het seizoen 2023-2024 een verlies werd geleden van ruim zeven miljoen euro. Dit is deels een gevolg van een langer verleden, maar ook van de investering die is gedaan tijdens de laatste winterstop met het halen van extra spelers om promotie naar de Eredivisie te bewerkstelligen, hetgeen niet lukte. Voor het lopende boekjaar is een tekort begroot van ongeveer drie miljoen. De tekorten worden gedekt door de grootaandeelhouder, hoewel de organisatie ernaar streeft – zeer zeker op termijn – het break-even point of een overschot te realiseren.

GESTOPT

Na zeven seizoenen is er een einde gekomen aan de samenwerking tussen ADO Den Haag Vrouwen en Stephan Vos. De hoofdtrainer, sinds vorig seizoen eindverantwoor-

delijk is voor het eerste vrouwenelftal van de club, besloot per 26 november zijn werkzaamheden neer te leggen. De club is direct op zoek gegaan naar een opvolger. ADO Den Haag dankt Stephan Vos voor zijn enorme inzet in de afgelopen jaren en wenst hem veel succes in zijn verdere carrière.

SAMENSTELLING BESTUUR

Het bestuur van HFC ADO in de nieuwe samenstelling sinds de Algemene Ledenvergadering van 18 november. Van links naar rechts: Leon van der Velde, Mark Schenkels (penningmeester), Arjan Verburg (vicevoorzitter), Wim van Laar (voorzitter), Annabel Toorenburg (secretaris) en Dennis Lageweg).

NIEUWE SECRETARIS

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van de vereniging op 18 november jl. is Annabel Tooreburg gekozen tot secretaris. Tot voor kort was zij actief bij de ADO

Den Haag Vrouwen. Aanvankelijk als assistent trainer, later in een managementrol. De laatste functie legde hij afgelopen zomer neer. Wij wensen Annabel veel succes, wijsheid en genoeg als secretaris van de vereniging. Annabel volgt in deze functie Dennis Lageweg op, die zich als bestuurder gaat bezig houden met onder meer kantinezaken op De Aftrap.

TERUGKEER NAAR ZUIDERPARK

De terugkeer van de mannen-profs van ADO Den Haag naar het Zuiderpark is onlangs een stap dichterbij gekomen. De financiering van het gebouw op deze locatie is rondgekomen, mede dank zij de steun van de diverse bedrijven: Biersteker, AHVRij, 21South en WerkTalent. Het gebouw wordt geheel gasloos door het te voorzien van zonnepanelen, een warmtepomp en een grijswatersysteem (opvang regenwater voor het doorspoelen van de toiletten). Het gebouw is van een demontabel ontwerp. De exploitatiekosten zullen aanzienlijk lager zijn dan die van de huidige locatie in het Sportpark Prinses Irene in Rijswijk. Het streven is om ook de vrouwen en meisjes (nu nog trainend en deels spelend in Rijswijk en bij SVV Scheveningen op Houtrust) in het Zuiderpark te huisvesten.

HERKOZEN

Penningmeester Mark Schenkels was statutair aan de beurt om af te treden. Hij stelde zich herkiesbaar, waarmee de leden bij acclamatie instemden. Ook hier is een felicitatie op zijn plaats!

WERKTALENT WORDT STADIONSPONSOR

WerkTalent wordt de nieuwe stadionsponsor. De naam zal de komende jaren op het dak van het stadion in het Forepark prijken. Met het uitzendbureau krijgt het stadion voor de vierde keer een andere naam.

Eerder stonden de namen van Kyocera, Cars Jeans en nu nog B!ngoal op het dak aan de frontzijde van ADO's onderkomen. Eén van de mannen achter WerkTalent is Rob Dillewaard, die in het verleden deel uitmaakte van de landelijke A-jeugd en ook uitkwam voor de amateurs van het toenmalige HSV ADO. Zijn vader André fungeerde enige tijd als voorzitter van de afdeling zondagvoetbal van de club.

PETER CHARITÉ

Peter Charité heeft het de laatste tijd wat moeilijk met zijn gezondheid. Een hersenontsteking deed de teammanager van ADO Den Haag onder 15 belanden in het ziekenhuis. Dat heeft hij inmiddels mogen verlaten om verder te herstellen in een revalidatiecentrum. Wij wensen hem alle sterkte toe. En een bezoekje of kaartje richting Peter met wat opbeurende woorden zal hem goed doen en zijn herstel doen versnellen...

Keepster Luna Toet maakte 6 november haar debuut voor Oranje onder 16. Dit gebeurde op het complex van SJC in Noordwijk tegen Tsjechië, dat met 3-0 kloppend werd verslagen. Luna viel in de 41e minuut in. Oranje onder 16 won ook de strafschoppenserie, mede door toedoen van Luna. Dit elftal speelt pas volgend jaar de volgende serie interlands. Na een ééndaagse stage neemt de ploeg deel aan een vierlandentoernooi in Portugal. In de Algarve ontmoeten de jonge Oranjemeiden Duitsland, Mexico en het gastland.

JEUGDINTERLANDS

Twee spelers van ADO Den Haag onder 21 vlogen deze maand uit naar het land van hun roots. Kaj van Houwelingen (foto) mag zich nu officieel jeugdinernational van Peru noemen. Hij debuteert onlangs in de met 1-0 gewonnen ontmoeting tegen Uruguay. Peru is het geboorteland van zijn moeder. Gefeliciteerd, Kaj!

Ersi Bode reisde tijdens de interlandbreak weer naar Albanië om voor de nationale jeugdploeg uit te komen. Ook hier, proficiat, Ersi!

GENOMINEERD

Louise van Oosten van ADO Den Haag Vrouwen is genomineerd voor de onderscheiding van Haags Sportalent van het jaar 2024. De middenvelder, die met Oranje onder 20 vierde werd op het WK in Colombia, moet het in de verkiezing opnemen tegen de hockeytalenten Jip Dicke, Isis van Loon, Sofie ter Kuile, de atlete Rziza van de Krogt en zeilster Roos Wind. De uitslag wordt bekend gemaakt op het Haags Sportgala, dat op 16 december plaats vindt in Sportcampus Zuiderpark.

ROZE RÈGÂHS

LHBTQ-supportersvereniging 'Roze Règâhs' ontving tijdens de bekerwedstrijd ADO Den Haag-SC Cambuur op 29 oktober een delegatie van de Friese supporters van de landelijke vereniging Roze Supporters i.o. De gasten waren zeer verguld met de ontvangst in de Ernst Happel Lounge en de aandacht die zij kregen van algemeen directeur Natascha van Grinsven-Admiraal, vice-voorzitter Arjan Verburg van HFC ADO Den Haag en oud-voorzitter Maron Pots van Roze Règâhs. De kaarten van de gasten werden spontaan beschikbaar gesteld door het bestuur van de vereniging. De Friezen zijn supporters van de landelijke vereniging Roze Supporters i.o. Max, Remco en Tineke uit Dokkum spreken hierover hun dank uit. En de Roze Règâhs sluiten zich hierbij aan. De Friezen waren uiteraard nog blijer dan wij vanwege de eclatante bekerzege van 1-4.

OVERLEDEN

Op 27 oktober jl. overleed Michel Santbergen op 78-jarige leeftijd na een periode van afnemende gezondheid. Michel Santbergen diende de club op diverse wijzen. Hij maakte vanuit zijn expertise van bouwkundig ingenieur deel uit van de Stichting Stadion Ontwikkeling in de tijd, dat het stadion in het Forepark werd gebouwd. Daarna diende hij de vereniging als secretaris en later als voorzitter. Elders in deze ADO Den Haag Post wordt nader ingegaan op het heengaan van Michel Santbergen.

GOOD OLDIES BIJ OLD TIMERS

In het kader van de activiteiten van de Commissie Clubavond en Events bezochten ongeveer twintig leden op woensdag 13 november het Louwland Museum. De rondleiding langs de enorme keur aan oude automobielen was geweldig interessant. En daarna was het gewoon beregezellig in de restauratie van het museum. Good Oldies gingen dus langs bij de Oldtimers.

INVITATIES

Alexander Veselov en Jimmy Zuurmond van ADO Den Haag onder 15 kunnen nog steeds doordringen tot de nationale selectie. Op 9 december gaan zij weer op stage in de KNVB Campus in Zeist. Daarna zal bericht volgen of zij al dan niet zullen behoren tot de definitieve selectie van Oranje onder 15. Dezelfde procedure volgt voor Jarrett Smees van ADO Den Haag onder 16 wat betreft Oranje onder 16. Nicolas Jansen ontving een invitatie voor de Peruaanse selectie Onder 16 en zal zich eind december daar melden. Succes mannen!

Artist impression van het nieuwe onderkomen van de mannen-profs in het Zuiderpark.

TERUGKEER NAAR **ZUIDERPARK** STAP DICHTERBIJ

DE FINANCIERING VAN DE TERUGKEER VAN DE MANNEN-PROFS NAAR HET ZUIDERPARK IS ROND. VANAF HET SEIZOEN 2025-2026 TRAINEN ZIJ WEER OP DE OUDE VER-
TROUWDE LOCATIE. DIT IS MEDE MOGELIJK GEMAAKT DANKZIJ DE BETROKKEN STEUN VAN DE FINANCIERS BIERSTEKER, AHVRIJ, 21 SOUTH EN WERKTALENT.

De profs van ADO Den Haag trainden tot 2013 op deze locatie. Toen verhuisden zij naar het stadion in het Forepark, waar inmiddels een kunstgrasmat was aangelegd. In 2020 kwam er weer natuurgas op deze plek en vonden de profs in het Sportpark Prinses Irene in Rijswijk een nieuwe (tijdelijke) trainingslocatie. Het impliceerde wel, dat de club op verbrokkelde wijze haar activiteiten hield: mannenprofs speelden in het stadion en trainden in Rijswijk, de jeugd speelt en

De locatie in het Zuiderpark zoals deze nu (november 2024) is.

traint op De Aftrap, de vrouwen spelen in het stadion en trainen in Rijswijk en de opleiding van de vrouwen speelt en traint op Houtrust. Vooralsnog blijft de situatie voor de vrouwen en de opleiding hiervan zoals deze nu is. Wel wordt ernaar gestreefd de trainingsactiviteiten van deze afdelingen in het Zuiderpark onder te brengen. Voor de bouw van het nieuwe gebouw in het Zuiderpark is bewust gekozen voor de vertrouwde sponsor en

partner Biersteker, specialist in duurzaam bouwen uit het Westland. Het nieuwe gebouw wordt volledig gasloos, voorzien van zonnepanelen, een warmtepomp en een grijswatersysteem dat regenwater opvangt om de toiletten door te spoelen. Daarnaast is gekozen voor houtbouw met een zo demontabel mogelijk ontwerp. Deze duurzame aanpak draagt niet alleen bij aan de ambitie van de club om te verduurzamen, maar zorgt ook voor lagere energiekosten. Bovendien biedt het nieuwe complex ook financiële voordelen: waar ADO Den Haag voorheen units huurde op het Sportpark Prinses Irene, worden nu de exploitatiekosten aanzienlijk verlaagd. Zuiderpark.

Het ligt in de bedoeling komende winter te beginnen met de bouw, mits de aanvraag van de bouwvergunning dan al is verleend. Voor de aanleg van de grasvelden en omliggende infrastructuur zijn de werkzaamheden al sinds 15 juli in volle gang. Als alles in gereedheid is traint ADO Den Haag weer op de locatie, waar zij zich in 1925 na vele omzwervingen duurzaam vestigde. Vanaf dat jaar tot en met mei 2007 speelde het eerste elftal zijn thuiswedstrijden in het Zuiderparkstadion, op de plek waar sinds 2017 Sportcampus Zuiderpark staat. De nieuwe trainingsaccommodatie ligt letterlijk op een flinke steenworp afstand daar vandaan.

De trainingslocatie van de mannen-profs zoals deze moet worden.

HERINNERING AAN... MICHEL SANTBERGEN

EEN BEVLOGEN CLUBMAN: **SUPPORTER VAN HET ROODGROENE ADO,** BESTUURDER VAN HET GEELGROENE ADO DEN HAAG

MET HET HEENGAAN VAN MICHEL SANTBERGEN IS ADO DEN HAAG EEN BEVLOGEN **CLUBMAN KWIJT**. JARENLANG WAS HIJ – HOEWEL **ZEEUWS-VLAMING** VAN GEBOORTE – SINDS ZIJN KOMST NAAR DEN HAAG EEN **TROUW EN FERVENT** SUPPORTER VAN HET DESTIJD **ROODGROENE ADO** EN LATER HET **GEELGROENE FC DEN HAAG** EN ADO DEN HAAG. VELE JAREN VOLGDE HIJ DE WEDSTRIJDEN IN HET ZUIDERPARKSTADION EN DAARNA – SINDS 2007 – IN HET STADION IN HET FOREPARK.

Intern raakte Michel bij de club betrokken via zijn activiteiten als gemeenteraadslid voor het CDA. Door zijn bouwkundige expertise – opgedaan tijdens zijn studie aan de TH in Delft en latere professie als bouwkundig ingenieur – werd Michel lid van de Stichting Stadion Ontwikkeling, die moest zorgen dat de loopplankfinanciering van de gemeente Den Haag bij de bouw van het stadion in het Forepark binnen de gestelde kaders zou verlopen. En Michel was er achteraf heel trots op, dat deze missie slaagde.

Nadien bleef Michel betrokken bij de club en vormde met een aantal mensen van HFC ADO Den Haag de Commissie Toekomst een grote, succesvolle enquête. De uitkomsten ervan vormden de basis voor het meerjarenbeleidsplan van deze vereniging, die sinds de vorming van de NV ADO Den Haag voornamelijk de functie van cultuurbewaker uitoefent. In 2014 werd Michel bestuurslid. Eerst in de rol van secretaris, later nam hij de functie van interim-voorzitter erbij om uiteindelijk voorzitter te worden. Dit alles in een allesbehalve rustige tijd. Het was de tijd, dat de NV ADO Den Haag een Chinese eigenaar had, die op een gegeven moment door de Ondernemerskamer moest worden gedwongen om de aangegane verplichtingen na te komen.

Ook binnen de vereniging beleefde hij soms roerige tijden. Daarin ondervond Michel, zelf een beschaafde,

vredelievende man was van in harmonie werken aan de toekomst, hoe rauw en meedogenloos het er in de voetbalwereld kan toegaan. Hij kwam als het ware onder de wielen terecht, toen de ledenraad van de vereniging een voorstel van hem niet accepteerde. Met pijn in het hart trad Michel vervolgens af.

Voor de club deed Michel veel meer. Zijn werk voor het ADO Den Haag Museum, dat in 2015 bij de viering van het 110-jarig bestaan, officieel werd geopend door de toenmalige burgemeester van Den Haag, Jozias van Aartsen. Daar had Michel zijn ziel en zaligheid in gestopt. Historie, ontstaansgeschiedenis, dat waren zijn passies. Niet alleen van hem, maar ook van zijn vrouw Fenna, die hij bij het tot stand komen van het museum betrok. Evenals zijn dochter Michelle. Fenna ontwierp het in het oog springende logo, Michelle leverde haar bijdrage bij de inrichting en Michel zelf bij bouwkundige adviezen en coördineerde vele zaken met betrekking tot de te exposeren attributen. Het was intensief werk van vele uren, dagen, maanden en jaren op vaak arbeidsonaangename tijdstippen. Die offers van hen en nog diverse andere mensen mondden uit in de parel van het stadion, in een ware pronkkamer van de club. Volgens sommigen het mooiste voetbalmuseum van ons land.

In 2016 werd Michel voorzitter van de stichting Rood-Groen-Geel, de beheerstichting van het ADO Den Haag Museum. Hij kweet zich consciëntieus van zijn taak, met grote inzet. In zijn werk was hij secuur. Had hij plannen in zijn hoofd, dan zaten deze niet ergens anders. Met enorme vasthoudendheid zette hij door. Eigenzinnig

Michel Santbergen voor het logo van het ADO Den Haag Museum, dat zijn vrouw Fenna ontwierp.

soms, zelfs eigenwijs. Ondanks alle inspanningen kon hij niet voorkomen, dat het museum in 2020 zou verdwijnen. Corona was uitgebroken. Het voetbal kwam stil te liggen. Vervolgens mocht er worden gespeeld zonder publiek, daarna met een gelimiteerd aantal toeschouwers en sponsors, die wel afstand van elkaar moesten houden. Sponsors moesten in een ruime locatie worden ontvangen. Het oog viel op de ruimte van het museum, dat hiervoor moest worden ontmanteld. Het verdween om tot aan de dag van vandaag niet meer terug te komen. Dat ging Michel zéér aan het hart. In 2022 trad Michel af als voorzitter, mede omdat de ouderdom toesloeg en hij met gezondheidsproblemen en -beperkingen te maken kreeg.

Maakte corona in 2020 een einde aan het ADO Den Haag Museum. Op 27 oktober overleed Michel aan corona. Toch zijn er leden van ADO Den Haag, die hopen en eraan willen werken, dat het museum in een of andere vorm terugkomt. Zij weten zeker, dat Michel dat ook zou hebben gewild. Zijn werk en gedachtengoed in ere herstellen. Als het zover komt, zal hij ongetwijfeld in onze gedachten goedkeurend meekijken.

Dank Michel voor alles wat jij voor ADO Den Haag hebt gedaan.

Mogen deze woorden Fenna, de kinderen, de kleinkinderen en verdere familie, vrienden en kennissen tot troost zijn en de kracht geven het verdriet over het grote verlies op een gegeven moment een dierbare plaats te geven.

TERUG- EN VOORUITBLIK

HENK POORTVLIET ZET TALENTVOLLE MEIDEN OP PAD NAAR PROFVOETBAL

ALSOF EEN OFFICIEEL TREFFEN VAN DE WEDUWE VAN INDIË MET DE GORDEL VAN SMARAGD AL NIET BIJZONDER GENOEG WAS, BRACHT ADO DEN HAAG VROUWEN TEGEN HET NATIONALE ELFTAL VAN INDONESIË VORIGE MAAND EEN VOLLEDIG ZELF OPGELEID BASISELFTAL IN HET VELD. ALS STILLE KRACHT SPEELT HENK POORTVLIET AL SINDE DE OPENING IN 2014 EEN BELANGRIJKE ROL VOOR DE HAAGSE SCHOOL.

In de rust van de wedstrijd van ADO Den Haag Vrouwen tegen Feyenoord op 6 oktober presenteerde een hele lichterij nieuw talent zich voor het eerst in het B!ngoal Stadion. Als spelers van de ADO Den Haag Futures traint een vijftigtal meiden één keer per week samen in selecties onder 13, onder 14 of onder 15, in de hoop later door te kunnen stromen naar de meidenteams (onder 16 en onder 17) van ADO Den Haag. Hoe belangrijk de jeugdopleiding is voor ADO Den Haag, blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat Maira Boosman tegen Indonesië als 53ste zelf opgeleide speler haar debuut maakte voor de hoofdmacht sinds de club in 2014 met een opleidingsteam begon.

Dat jaar maakte ook Henk Poortvliet, momenteel trainer van de Futures onder 15, voor het eerst zijn opwachting bij de vrouwentak van ADO Den Haag. Via zijn tante Wil de Visser, dertigvoudig international en speler en trainer van KFC '71 (Kruikelientje Football Club '71, red.), was de Delftenaar in het vrouwenvoetbal geïnteresseerd geraakt. 'Ik ging om te beginnen met mijn oom mee naar haar wedstrijden.' Nadat hij op zijn 18de zelf als jeugdtrainer was begonnen bij BEC, kon hij de lokroep niet

Maira Boosman, tijdens haar debuut bij het keurkorps van ADO Den Haag Vrouwen tegen Indonesië.

weerstaan toen zijn tante hem vroeg of zij haar en KFC '71-speler Sarina Wiegman wilde assisteren bij het trainen van de meiden van de prominente vrouwenvoetbalclub.

Passie en drive

Wat Henk Poortvliet bij zijn eerste contact met meidenvoetbal direct opviel, was de gedrevenheid van de spelers om in het voetbal te slagen, ook al was profvoetbal voor vrouwen toen nog verre toekomstmuziek. 'Meiden bleken ook toen al heel bewust voor het voetbal te hebben gekozen, speelden en trainden met passie en een enorme drive.' Grappig genoeg was één van die meiden Nangila van Eyck, na een loopbaan als prof nu manager vrouwenvoetbal van ADO Den Haag. Als voorloper van het vrouwenvoetbal was KFC '71 de eerste club die meidenteams liet spelen in de jongenscompetitie. 'Wij trainden op een gegeven moment drie keer per week en hadden spelers uit de hele regio, bijvoorbeeld ook uit Scheveningen en Rijswijk.'

Als jeugdtrainer van KFC '71 kwam Henk Poortvliet tevens in contact met het Jeugdplan Nederland van de KNVB, waar hij samen met ADO'er Alex Scholte de meiden onder 13 onder zijn hoede nam. Toen ADO Den Haag Vrouwen in 2014 de eigen opleiding startte met een beloftenteam, wist Scholte Poortvliet te interesseren voor het trainerschap van een schaduwteam onder 17, dat nieuwe talenten voor de beloften moest gaan voortbrengen.

In de schaduw

Zoals het beloftenteam de ene na de andere kracht voor het eerste elftal voortbracht (gemiddeld 5 per jaar), zo zorgde het schaduwteam steeds voor nieuwe aanvoer, eerst naar de beloften en vanaf 2018 naar de eigen meidenteams. Na een onderbreking van een aantal jaren vervult Poortvliet zijn schaduwrol nu voor het derde jaar bij de Futures onder 15. Nog steeds uitkomend voor hun eigen club, meestal in jongenteams, trainen de meiden elke zondag onder leiding van Poortvliet en zijn collega's (Jean-Paul Dupon, Rianne Smits en een aantal stagiaires uit de beloften en de meiden onder 17 van ADO Den Haag) op de velden van Wilhelmus, op loopafstand van het B!ngoal Stadion. Dat biedt hen de mogelijkheid hun krachten te meten met andere meiden, ook in wedstrijden tegen selecties van andere profclubs. Poortvliet is zelf ook nog in het voetbal actief als hoofd jeugdopleiding van SV Wippolder.

Kandidaten voor de Futureteams komt ADO Den Haag op het spoor via scouting, het netwerk van de eigen trainers, tips van anderen en clubs die samenwerken met de vrouwentak (Die Haghe, FC 's-Gravenzande, DSV, Graaf Willem II-VAC). De samenwerking die de jeugdop-

Henk Poortvliet achter de meidenbeloften in het B!ngoal Stadion.

leiding (jongens) met andere amateurclubs heeft, zou ook een rol kunnen spelen. 'Samenwerking werkt toch beter als je als één club naar buiten treedt', verwoordt Henk Poortvliet een wens voor de toekomst.

Voor het voetlicht

Had ADO Den Haag als enige vrouwenprofclub in de regio enige tijd het rijk alleen, daarna kwamen er andere kapers op de kust. Zo hengelen ook Ajax, Feyenoord en Sparta nu naar talentvolle meiden.. 'Een stokpaardje van mij is dat ADO Den Haag zich heeft bewezen als opleidingsclub', geeft Henk Poortvliet een belangrijk argument om voor het geel en groen te kiezen. 'Van de selectie voor de competitie-opening tegen Heerenveen, kwamen 12 van de 17 spelers uit onze eigen opleiding. Bij ADO Den Haag is de kans om de Eredivisie te halen dus groot.'

Ook in het buitenland en de Champions League zijn meerdere spelers actief met een verleden in de Haagse School, zoals Victoria Pelova, Chasity Grant en Jaimy Ravensbergen. 'Dat Nadine Noordam vorig seizoen aanvoerder was van Ajax in de Champions League, is mede te danken aan de meters die zij bij ADO Den Haag al op jonge leeftijd in het eerste elftal heeft kunnen maken', geeft Henk Poortvliet een ander lichtend voorbeeld. 'Daardoor kon zij uitgroeien tot de speler die zij nu is. Dat mogen we best meer uitdragen.' Hij heeft overigens niet alleen spelers geholpen het pad naar het profvoetbal in te slaan. Zo is Lisa Guijt, dit seizoen begonnen als trainer van de beloften, voor hem een oude bekende. 'Ik heb haar nog als speler in het schaduwteam gehad en nu heb ik ook met Lisa te maken als coördinator van de Futures.'

Roeland Gelink

TERUGBLIK ADO 1

DUBBEL PROGRAMMA MET RIANTE KANSEN EN VOORAL GEMISTE PUNTEN

JE MOET MAAR AANHANGER VAN ADO DEN HAAG ZIJN. HET LIJKT STERK OP EEN VORM VAN **ZELFKWELLING**. PRACHTIG BEGINNEN AAN HET **BEKERAVONTUUR**, MAAR ER TOCH UITEINDELIJK UITLIGGEN NA EEN RONDE. WINNEN OP SIMPELE WIJZE, WINNEN OP EEN WIJZE WAAROVER JE MOEILIJK TEVREDEN KAN ZIJN. GOED SPELEN, SCOREN, RIANTE **KANSEN MISSEN** EN UITEINDELIJK MAAR **ÉÉN PUNT** PEUREN UIT EEN DUBBEL PROGRAMMA, WAARBIJ EIGENLIJK DE **VOLLE ZES PUNTEN** HAD MOETEN WORDEN GEOOGST. OCH, WAT HAD DE PLOEG ER DAN **MOOI VOOR KUNNEN STAAN**. DE REALITEIT IS VOORALSNOG, DAT DIRECT PROMOVEREN INMIDDELS VEEL WEG HEEFT VAN **'WHISHFUL THINKING'** EN MEER OOK NIET.

29 OKTOBER 2024

ADO DEN HAAG-SC CAMBUUR 1-4 (1-2)
(EERSTE RONDE KNVB-BEKER)

Lee Bonis legt aan voor de strafschop, waarmee hij voor 1-0 zorgt.

Een modetrend, voor de beker andere spelers een kans geven. Het is maar hoe je het uitlegt. Trainer Darije Kalezic bedacht thuis tegen SC Cambuur een opstelling, die afweek van de voorgaande (competitie-)optredens. 'Wil hij eigenlijk wel winnen?', vroegen sommige critici zich af. Welnu, de openingsfase van de thuisploeg was veelbelovend. Vijf serieuze doelpogingen in twaalf minuten illustreerden de ambitieuze instelling, die de achteraf als gediskwalificeerde B-ploeg formatie geen recht deed. Dat ADO Den Haag via een versierde strafschop op voorsprong moest komen mocht eigenlijk als een beetje armoedig worden beschouwd. Echter, het volkomen terecht verkregen voordeel vormde

geen inspiratiebron voor méér. Integendeel, SC Cambuur kreeg de ruimte het spel te verplaatsen. Kreeg twee hoekschoppen te nemen (Fedde de Jong), waarbij de bal beide keren door opgekomen centrale verdediger Sturla Ottesen achter doelman Hugo Wentges werden gewerkt. Het had zoiets van de ezel die zich tweemaal aan dezelfde steen stootte. Maar om op rekening van de dichtst bij de Noorse schutter der Friezen te schuiven (Silvinho Esajas) is gewoonweg te goedkoop. Alsof hij eerder niet voor ruimte scheppende dieptepasses uit zijn voet liet vloeien.

Een feit bleek wel, dat ADO Den Haag achter de feiten aan liep, voordat zij dat goed en wel beseefte. Dat veranderde ook niet, toen Kalezic de aanvankelijk zo enthousiast en hoopvol begonnen formatie toch maar weer voorzag van de op de bank begonnen routiniers. SC Cambuur gaf de voorsprong en de daarna veroverde dominante rol niet meer uit handen. Sterker, het breidde de voorsprong op fraaie wijze uit tot 1-4 en zette zo de gastheer behoorlijk te kijk en zo het Haagse bekeravontuur bruut beëindigde.

Scoreverloop: 12. Bonis (strafschop) 1-0, 25. Ottesen 1-1, 34. Ottesen 1-2, 71. Mercera 1-3, 83. Kooistra 1-4.

Scheidsrechter: Manschot

Gele kaarten: Tomas, Esajas, Vigen (ADO Den Haag), Ottesen en Casas (SC Cambuur)

Toeschouwers: 5.174

Opstelling ADO Den Haag

Wentges; Van der Sloot, Tomas, Esajas (46. Waem), Boakye (46. Sylla); De Bruin, Sürmeli (46. Vlak),

Vigen; Lourens (62. Ideho), Bonis, Mohammad (75. Van Mieghem).

Opstelling SC Cambuur

Reiziger; Poll, Ottesen (80. Kooistra), Van Mullem, Nieling; De Jong, Kieftenbeld (58. Diemers), Souren (80. Arnau Casas); Balk, De Leeuw (64. Mercera), Rölke (64. Nartey).

1 NOVEMBER 2024

FC EINDHOVEN-ADO DEN HAAG 0-4 (0-3)

Het ging bij FC Eindhoven voor ADO Den Haag wel heel gemakkelijk. Om de ruime zege van 0-4 te boeken behoeft de formatie van de jarige trainer Darije Kalezić deze vrijdagavond helemaal niet in 'zondagse' vorm te steken. De gastheren waren onvrijwillig geheel gewillig en gastvrij. De verdienste van ADO Den Haag (zonder de nog niet geheel vrij van blessureleed zijnde aanjager Alex Schalk) was wel, dat bij ogenschijnlijk perspectiefloze situaties toch doorgezet werd, waaruit zij scoorde. De 0-1 (goed volhouden van Steven van der Sloot) en de 0-3 (goed volhouden van Sekou Sylla) waren de voorbeelden, waarvan Dano Lourens kon profiteren en zijn eerste competitiedoelpunten voor de geel-groenen liet noteren. De 0-2 was een eigen doelpunt van Dyon Dorenbosch.

Op rozen zittend de rust in om daarna rustig uit te bouwen. Dit gebeurde wel, maar doelman Kilian Nikiema moest wel enkele keren attent optreden om te voorkomen, dat de gastheren dichterbij kwamen en in een flow terecht zouden komen. Matteo Waem bracht de eindstand van 0-4 op zijn naam na een hoekschop van Daryl van Mieghem, die zelf ook nog een aantal keren het Eindhovense doel onder vuur nam. Mooie royale zege, die het vertrouwen ongetwijfeld goed zal hebben gedaan.

Scoreverloop: 18. Lourens 0-1, 32. Dorenbosch (eigen doelpunt) 0-2, 34. Lourens 0-3, 67. Waem 0-4.

Scheidsrechter: Hensgens

Gele kaarten: Verheij, Douglas (FC Eindhoven), Tomas en Waem (ADO Den Haag).

Toeschouwers: 2.691

Opstelling FC Eindhoven

Brondeel; Verheij (46. Persyn); Seedorf, Limouri, Douglas (85. Deenen); Huisman, Dorenbosch,

Illajh de Ruijter, de vrolijke debutant.

Van Schuppen; Sven Simons (70. Kwaaitaal), Blummel (85. Tyrese Simons), Slegers (61. El Bouchataoui).

Opstelling ADO Den Haag

Nikiema; Van der Sloot (84. De Ruijter), Tomas (84. Granli), Waem, Sylla; Lourens (70. Vigen), Kilo (75. Sürmeli), Vlak; Van Mieghem (84. Maasland), Bonis, Ideho.

8 NOVEMBER 2024

ADO DEN HAAG-VITESSE 2-0 (1-0)

Een ongelijke strijd werd verwacht tegen het ten opzichte van het recente verleden gestripte Vitesse. En daarvan ontbraken dan nog de besten vanwege blessures. Dus: een ADO Den Haag met veel balbezit en wachten op de treffers, die moesten komen. Die treffers kwamen wel, maar het spel van de thuisclub beantwoordde lang niet aan het verwachtingspatroon. Hoewel, al in de eerste minuut had Lee Bonis de score kunnen ontmaagden. Hij kreeg de bal niet lekker voor de voet, waardoor een schot vanaf het scheenbeen volgde, waarmee hij het leer allesbehalve de juiste richting kon meegeven. Ook Dano Lourens kreeg een niet te missen kopkans, maar dook in

Daryl van Mieghem opent de score.

het luchtledige. Dan toch de openingstreffer van Daryl van Mieghem op aangeven van de ditmaal niet zo op dreef zijnde Juho Kilo. Genoemde wapenfeiten wekken de indruk, dat ADO Den Haag domineerde. Echter, dit was geenszins het geval. Vitesse bezat het meest de bal, etaleerde het betere veldspel, maar miste de kracht om de defensie van ADO Den Haag te ontregelen. Hoewel, vlak na rust stond Vitesse oog in oog met de gelijkmaker. Het was, dat doelman Kilian Nikiema uitlopend het gat dusdanig verkleinde en de dreigende Arnhemse aanval-der dwong de bal naast de verste paal van het Haagse doel te mikken. De alert keepende Nikiema zou drie reddingen van doorslaggevend aard verrichten en eigenlijk tot 'Man of the Match' uitgeroepen moeten worden in plaats van Daryl van Mieghem die weliswaar een paar knappe passes afleverde en de score had geopend. De saves van Nikiema waren van grotere impact. Maar ja, smaken kunnen verschillen. Dat Jari Vlak vlak voor het einde voor de eindstand van 2-0 tekende impliceerde dat ADO Den Haag zelfstandig zekerheid creëerde over de drie punten in plaats van het eindsignaal van scheidsrechter Bas Nijhuis. ADO Den Haag miste een echte inspirator, een aanjager om meer inhoud aan spel en schoonheid daarvan te geven. De hoop daarop was gevestigd op de na rust ingevallen Alex Schalk. Echter,

het spel ging grotendeels aan hem voorbij, waardoor hij niet voor de gehoopte impulsen kon zorgen. Dat deed de nota bene pas in het Haags Kwartiertje ingevallen Lorenzo Maasland wel. In balbezit zorgde hij met zijn attractieve passeerbewegingen uiteindelijk toch voor een beetje leven in de brouwerij. Hij was trouwens met een voorassist betrokken bij de 2-0 van Vlak. Eind goed al goed dus. Al poetste de driepunten niet alle chagrijn over het matige spel weg.

Scoreverloop: 35. Van Mieghem 1-0, 89. Vlak 2-0

Scheidsrechter: Nijhuis

Gele kaarten: 0

Toeschouwers: 8.230

Opstelling ADO Den Haag

Nikiema; Van der Sloot (90. De Ruijter), Tomas, Waem, Sylla; Lourens (59. Schalk), Kilo, Vlak; Van Mieghem (74. Maasland), Bonis (90. Vigen), Ideho.

Opstelling Vitesse

Bramel; Kreekels, Egring, Postma, Bakker; Tsingaras (9. Cornelisse), Tielemans (82. Visser), De Regt (74. Koller); Yegoian, Van Duivenbooden (82. Huisman), Macheras (46. Hoogewerf).

13 NOVEMBER 2024

RKC WAALWIJK-ADO DEN HAAG 4-3 (3-0)
(besloten oefenwedstrijd)

Interlandbreak, dus midweeks een oefenpartij. Ditmaal, uit tegen RKC Waalwijk, op een piste naast het Mandemakersstadion. Voor trainer Darije Kalezic gelegenheid wat uit te testen en spelers uit Onder 21 en Onder 19 de gelegenheid te geven hun kwaliteiten te tonen tegen een ploeg uit de Eredivisie. Jammer, dat niet met achtergrond rekening houdende beoordeelaars zoiets diskwalificeren als B-ploeg of een partijtje Spielerei.

Natuurlijk, het resultaat is grotendeels een monster zonder waarde. Echter, er kan ook mentale winst worden gepeurd. Daniel Granli speelde weer eens 45 minuten voluit. Sinds zijn komst naar ADO Den Haag speelde de Noorse verdediger nauwelijks door slepend en weerkerend blessureleed. Elias Mohammad, die maakte van de gelegenheid om te spelen geen kans en werd na wat onoplettendheden prompt gewisseld door Onder 21'er Issac Dijkhuizen. En zo kregen meer spelers uit Onder 21 zoals Sky Heesen, Joey Brandt en Jaynilson Geoffrey, alsmede Onder 19'ers Illiajh de Ruijter, Ties Brouwer en Bram Wesseling de gelegenheid aan te tonen hoe ver zij zijn. Uiteraard waren Kilian Nikiema, Sekou Sylla en Lee Bonis uitgevlogen om zich te vervoe-gen bij de nationale selecties van hun land van herkomst. Dus kansen voor Tim Coremans, Ronny Boakye en Dano Lourens. En de bij ADO Den Haag meetrainende en nu zonder club zittende Robin Polley kreeg wat speelgelegenheid.

RKC Waalwijk presenteerde zich grotendeels als de dominante ploeg. Met Mohamed Ihattaren als de aandacht trekkende artistiek spelende voetballer. Zijn spitsvondigheden, technische kwaliteiten en anticipatievermogen staan niet ter discussie. Maar oef, hij heeft nog wel een weg te gaan om van het zwembandje om zijn middel en sappige dijen en kuiten af te komen en weer over de vereiste actieradius te kunnen beschikken. Al in de dertiende minuut brak de kittige, bedrijvige en handig overall omheen draaiende Chris Lokesa de score open. Maar als onderliggende partij toonde ADO Den Haag toch enige venijn via Finn de Bruin (schot op de paal) en een schuiver van Lasse Vigen, die ten koste van een hoekschop werd vrijdeld. Bovendien mikte Alex Schalk in kansrijke positie net naast het Waalwijkse doel. Uit een wat gemakkelijk verstrekte strafschop mocht Ihattaren voor 2-0 zorgen. Toen Denilho Cleonise na

Duel tussen spelers, die hard werken aan hun definitieve rentree: Daniel Granli en Mohamed Ihattaren.

een half uur voor 3-0 tekende hing de vrees voor een wat al te royale Haagse nederlaag wel enige tijd in de lucht. Dat gold ook enige tijd in de tweede helft, zeker toen RKC via Reuven Niemeijer op 4-0 kwam. Echter, een Haags Kwartiertje in Waalwijk gaf een ADO te zien, dat zelfs begon te geloven in een gelijkspel. Finn de Bruin beloofde flink doorzettend zichzelf met de 4-1, Issac Dijkhuizen halveerde de marge en Joey Brandt be-kroonde zijn volharding tijdens zijn eerste minuten in het eerste met de aansluitingstreffer. En in de doelwor-stelingen daarna hing de 4-4 in de lucht. Zou een prachtig morele winst hebben opgeleverd, maar cijfermatig was de 4-3 voor RKC gezien de veldverhoudingen in de gehele oefenpot terecht.

Scoreverloop: 13. Lokesa 1-0, 27. Ihattaren (strafschop) 2-0, 30. Cleonise 3-0, 70. Niemeijer 4-0, 78. De Bruin 4-1, 82. Dijkhuizen 4-2, 87. Brandt 4-3.

Opstelling ADO Den Haag

Coremans; De Ruijter (60. Polley), Granli (46. Heesen), Waem, Boakye (53. Brouwer); De Bruin, Schalk (30. Wesseling; 60. Vlak), Vigen (80. Brandt); Maasland, Lourens (46. Geoffrey), Mohammad (20. Dijkhuizen).

22 NOVEMBER 2024

JONG AZ-ADO DEN HAAG 3-3 (0-3)

Wat ging het aanvankelijk voortreffelijk, daar in Wijdewor-mer. Hoog drukken zetten, gedisciplineerd en met geduld combineren tot gastheer Jong AZ wel fouten moest

maken. Het duurde toch nog wel even, voordat de enorme dominantie in de score tot uitdrukking kwam. Lee Bonis strandde bij een doorbraak op doelman Daniël Virginio Deen, Alex Schalk mikte op de lat, maar na bijna een half uur schoot de laatste op aangeven van Matteo Waem raak. Bonis verdubbelde het verschil in cijfers en Schalk bepaalde de ruststand na een kopbal van Diogo Tomas op 0-3.

Hoe anders was de tweede helft. Eén wijziging (Anthony Smits voor Lequincio Zeefuik) en een andere mindset gaven Jong AZ vleugels. Echter, ADO Den Haag liet het gebeuren, dacht aanvankelijk dat die verandering de voorsprong niet in gevaar zou brengen. Ook niet na de snelle eerste Noord-Hollandse treffer van invaller Smits. Over rechts, met name via Jayden Addai, stichtte Jong AZ gevaar met rappe combinaties en passeerbewegingen. Rio Robbemonnd bracht de aansluitingstreffer op zijn naam. Het onheil naderde voor ADO Den Haag helemaal, toen scheidsrechter Martin Perez de landing van de bal op de arm van de uitlopende doelman Kilian Nikiema met rood bestrafte. Opzettelijk was het niet, dus met geel had het kunnen worden afgedaan. Voor het resterende kwartier was het voor ADO Den Haag een kwestie van de voorsprong over de streep trekken. Voor Tim Coremans, die de plaats onder de lat overnam van de heengezonden Nikiema, werd Schalk geofferd. Maar ja, Addai had het soms nog steeds op zijn heupen. Eerst beukte hij nog op de paal, ver in blessuretijd tekende hij met een daverend schot voor de 3-3 en de gigantische kater voor ADO Den Haag, dat in de eerste helft weliswaar had gewonnen, maar eigenlijk de wedstrijd had verloren...

Scoreverloop: 28. Schalk 0-1, 34. Bonis 0-2, 41. Schalk 0-3, 47. Smits 1-3, 59. Robbemonnd 2-3, 90 + 5. Addai 3-3.

Scheidsrechter: Perez

Gele kaarten: Esajas, Kalisvaart, Addai, Engel Jong AZ) en Tomas (ADO Den Haag)

Rode kaart: Nikiema (ADO Den Haag)

Toeschouwer: 603

Opstelling Jong AZ

Deen; Esajas (89. Gerold), Schouten (63. Van Duijl), Berkhout, Dijkstra; Kalisvaart, Engel, Robbemonnd; Addai, Zeefuik (46. Smits), Daal.

Scheidsrechter Martin Pérez trekt rood voor doelman Kilian Nikiema, nadat de bal op diens arm belandde.

Opstelling ADO Den Haag

Nikiema; Van der Sloot, Tomas, Waem, Sylla; Vlak, Kilo, Schalk (76. Coremans); Van Mieghem (90 + 3. Granli), Bonis, Ideho (90 + 6 Vigen).

25 NOVEMBER 2024

HELMOND SPORT-ADO DEN HAAG 2-1 (0-1)

Kansen, kansen en nog eens kansen kreeg ADO Den Haag op de maandagse uitbeurt bij Helmond Sport. Slechts één treffer (Daryl van Mieghem) leverde het overwicht in de eerste helft op. Ook in de tweede helft – toen de thuisclub veel meer aandrang – had de formatie van trainer Darije Kalezić kunnen scoren. Verder dan een doelpoging van Joel Ideho op de lat kwam zij niet. En Alex Schalk kwam bij een doorbraak niet verder dan doelman Tom Hendriks, die als stootblok fungeerde. Helmond Sport kwam op gelijke hoogte na een rebound van doelman Hugo Wentges (Kilian Nikiema was geschorst), waarvan Tobias Pachonik profiteerde. Opnieuw leverde ADO Den Haag in de laatste fase van de wedstrijd punten in, want een trek- en duwpartij tussen Diogo Tomas en Anthony van der Hurk eindigde in een geacteerde val van de laatste. En scheidsrechter Ingmar Oostrom trapte erin, hij verstrekke Helmond Sport een strafschoep, die het ‘slachtoffer’ zelf benutte, voor 2-1 zorgde en matchwinner werd.

Vele waarnemingen van de arbiter hadden deze avond veel weg van voor beide partijen afwisselend verkeerd uitpakkende taxaties. Maar dan voor ADO Den Haag een beetje meer dan voor Helmond Sport. Recht voelde in Haagse kringen dan ook aan als allesbehalve rechtvaar-

digheid. Het is prachtig, dat de arbitrage de laatste jaren bij overtredingen situaties afwacht om het spel zoveel mogelijk te laten doorgaan. Maar, de keerzijde is, dat dergelijke situaties vaak doorslaan naar rugby-achtige scènes die weinig met voetbal hebben te maken.

Lee Bonis kreeg in het oude stadion De Braak (de nieuwe, er vlak achter liggende arena, is bijna klaar) bij voortdurend behoorlijke ijshockey-achtige bodychecks te verwerken zonder ook maar enige arbitrale bescherming. Om nog maar te zwijgen over een situatie in de slotfase, toen voormalig ADO'er Amir Absalem invaller Dano Lourens in de nekvel greep en naar de grond werkte. Toen stond Oostrom te ver af om dit meer strafschoptzwangere geval dan daarvoor aan de andere kant juist te beoordelen.

Buiten kijf staat, dat de Haagse ploeg het niet tot zoveel sportieve malheur had behoeven laten komen. Gezien de kansenverhoudingen had ADO Den Haag dik op voorsprong moeten staan. Een zege van 2-6 zou helemaal niet ondenkbeeldig zijn geweest.

Alex Schalk verwerkt de zoveelste domper.

Scoreverloop: 21. Van Mieghem 0-1, 69.

Pachonik 1-1, 89. Van der Hurk (strafschop) 2-1.

Scheidsrechter: Oostrom

Gele kaarten: Scholz, Ostrc, Hendriks (Helmond Sport), Sylla, Ideho, Kilo en Van Mieghem (ADO Den Haag).

Rode kaart: Van der Hurk (Helmond Sport)

Toeschouwers: 2.034

Opstelling Helmond Sport

Hendriks; Van Hove (69. Ogenia), Scholz, Pachonik, Absalem; Dizdarevic (69. Ostrc), Ingason (69. Essakkati), Golliard (90. Van Himbeeck); Bisselink (56. Malahi), Van der Hurk, Daneels.

Opstelling ADO Den Haag

Wentges; Van der Sloot, Tomas, Waem (90. Lourens), Sylla (79. Boakye); Schalk, Kilo (90 + 4. Mohammad), Vlask; Van Mieghem (79. Maasland), Bonis, Ideho.

DE HAAGSE DERBY (DEEL 6)

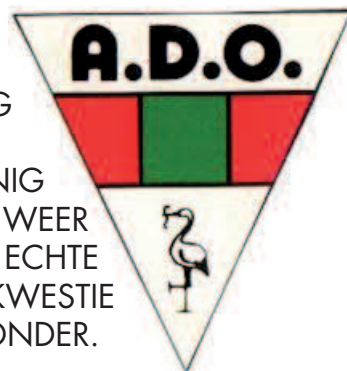
EERSTE HAAGSE PROFDERBY OP HOUTRUST NA VEEL WINTERSE ELLENDE

TOBBERS HOUDEN ELKAAR IN EVENWICHT

DE EERSTE VERSIE VAN DE HAAGSE DERBY IN DE EREDIVISIE TUSSEN ADO EN SHS OP 31 AUGUSTUS 1958 IN HET ZUIDERPARK (3-2) MAG DAN PRACHTIG ZIJN GEWEEST. IN DE REST VAN HET 1958-1959

VIEL ER VOOR DE FANS VAN BEIDE CLUBS MAAR WEINIG TE GENIETEN. TOEN EIND JANUARI 1959 DE PLOEGEN ELKAAR WEER TROFFEN, WAS ADO EEN SLECHTE MIDDENMOTER EN SHS EEN ECHTE DEGRADATIEKANDIDAAT. EN DAN WAS ER OOK NOG EENS DE KWESTIE LANDMAN. DIT ALLES BESCHRIJFT JAN-HERMEN DE BRUIJN HIERONDER.

Roel Timmer scoort, doelman Wim Landman en Arie de Wit (rechts) zijn geklopt.

ADO's overwinning in de eerste ontmoeting geen kwestie van 'Een goed begin' en 'het halve werk'. Eigenlijk sloot het verloop van ADO's tweede seizoen in de Eredivisie naadloos aan bij het weinig feestelijke tweede deel van 1957-1958. Met name in uitwedstrijden maakten de Rood-Groenen weinig indruk met maar één overwinning (op 12 april 1959 bij PSV, 1-2) en zes gelijke spelen. Eén van die puntendingen kwam tot stand in de retourderby die – na drie weken vol afgelastingen door

winterproblemen – op zondag 25 januari werd gespeeld op een uiteraard stijf uitverkocht Houtrust.

In de eerste maanden van het seizoen had de vechtploeg van nieuweling SHS beter gepresteerd dan het technische, zij het ook flegmatieke ADO. Zo wonnen de Scheveningers onder meer met 1-2 bij Ajax! ADO had na negen wedstrijden nog maar zeven punten, twee minder dan SHS. Daarna werden de 'normale' verhoudingen

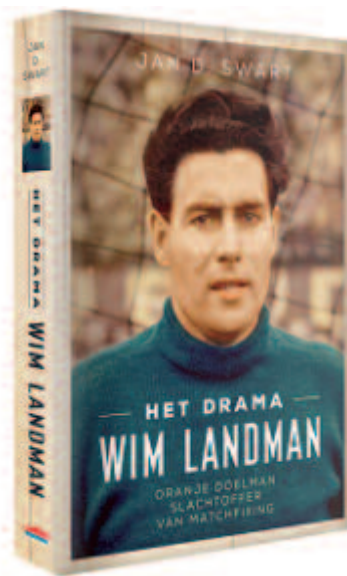

De Lange (3) verijdt de doelpoging van Theo Timmermans (rechts).

hersteld. SHS kende na die goede start plotseling een ravenzwarte periode met acht nederlagen op rij. Waaronder zelfs op 14 december een 10-0 bij landskampioen DOS. Omdat ADO op dezelfde regenachtige zondag met 2-1 won van Elinkwijk, passeerden de Zuiderparkers de Scheveningers weer op de ranglijst. Om daarna nooit meer onder SHS terecht te komen.

Tijdens de spannende retourderby maakte SHS - inmiddels laatste op de ranglijst - wèl een einde aan die reeks nederlagen. Net als vijf maanden eerder in het Zuiderpark nam het felle Groen-Wit (dat op de zaterdagmiddag vóór de wedstrijd nog een keer extra had getraind) ook nu weer snel de leiding, dit keer door een kopbal van Wim Zwarts. ADO antwoordde prompt, zes minuten later al was het gelijk. Maker was Roel Timmer, die succes had met een soort Wembley'66-goal (bal tegen de onderkant van de lat en daarna wel/niet over de lijn). De twee doelpuntenmakers van ADO als SHS waren in de tweede helft opnieuw succesvol; alleen de volgorde was anders: Roel Timmer na 55 minuten, Wim Zwarts twee minuten later.

Tijdens de weken voor de derby tegen ADO was de affaire Landman weer in volle hevigheid ontbrand. De international-doelman, die in 1956 zo'n rampzalige rol had gespeeld in de wedstrijd Holland Sport-NAC en met drie blunders direct verantwoordelijk was voor het mislopen van de landstitel (en Europacup-deelname) was door de promotie van SHS weer terug op het hoogste niveau. In deel 2 van mijn boek met 'Goedbewaarde ADO-geheimen' beschrijf ik wat er later dat seizoen met Landman gebeurde: Hij miste de eerste vier wedstrijden (onder meer de met 3-2 door SHS verloren derby tegen ADO in

De cover van het boek over Wim Landman.

het Zuiderpark) van het nieuwe seizoen, maar op 21 september 1958 was hij fit genoeg voor zijn Eredivisie debuut. Die dag won Holland Sport met 2-0 van Fortuna'54. Uiteindelijk zou Landman dat seizoen 19 wedstrijden bij SHS onder de lat staan.

Tot januari 1959 leek een strijd tegen de degradatie van SHS Landmans voornaamste zorg. Een anonieme ingezonden brief in Het Parool en een daarop volgend bericht in 'Sport & Sportwereld' zouden dat helemaal veranderen. Gealarmeerd door de klokkenluider meldde de sportkrant dat bij BVV in Den Bosch het bestaan van een zwarte kas was ontdekt en dat bij nader onderzoek zou zijn gebleken dat een deel van dat zwarte geld mogelijk gebruikt zou zijn om Landman om te kopen. En wel bij die drie jaar eerder gespeelde en destijds zo onbelangrijk lijkende SHS-BVV van 27 mei 1956. Het bericht moet er voor hebben gezorgd dat Landmans wereld (waarschijnlijk voor de zoveelste keer) volledig instortte.

Volgens de 'Sport & Sportwereld' zou een viertal lichtelijk aangeschoten vrienden uit Den Bosch (een binnenschipper, een caféhouder, een drukker en een soldaat) op de avond voor de wedstrijd bij Landman aan de deur zijn verschenen en hem 500 gulden hebben aangeboden. En met de toezegging dat hij na afloop van de wedstrijd en bij winst van BVV (dat gebeurde, het werd dus 1-5) nog eenzelfde bedrag toegestopt zou krijgen. In een reconstructie heeft de journalist Jan D. Swart in zijn in 2015 verschenen boek 'Het drama Wim Landman' redelijk overtuigend aangetoond wat er destijds gebeurd moet zijn. Landman zou het bedrag hebben geweigerd en de vier hebben weggestuurd. In een café zouden de vier daarna onderling ruzie hebben gekregen. Twee van hen besloten daarop om de envelop met geld alsnog bij Landman door de brievenbus te duwen. En dag later – na afloop van Holland Sport-BVV - zou Landman de door hem gevonden envelop keurig aan de Bosschenaren hebben teruggegeven.

Wat er daarna precies is gebeurd, is nooit volledig duidelijk geworden. In eerste instantie reageerde Landman furieus en dreigde hoofdredacteur Kick Geudeker van 'Sport & Sportwereld' met een kort geding als deze de gepubliceerde aantijgingen niet terug zou trekken. Maar Geudeker week niet voor de druk en publiceerde in de volgende edities steeds meer uit het BVV-onderzoek afkomstige details.

Op woensdag 28 januari (drie dagen na de in 2-2 geëindigde derby tegen ADO) gaf Landman de poging tot omkoping maar toe. Dit op advies van zijn advocaat Thunissen. Althans, hij vertelde dat er inderdaad een aantal BVV-fans op de bewuste vrijdagavond bij hem aan de deur van zijn woning aan de Gordelweg 207 waren verschenen met in hun hand een geldbedrag als hij opzettelijk de wedstrijd van de volgende dag wilde verliezen. Maar hij vertelde ook dat hij – precies volgens de reconstructie van Jan D. Swart - hen de deur zou hebben gewezen.

Prompt reageerde Geudeker in zijn krant met het commentaar dat Landman zichzelf nu nog meer in opspraak had gebracht omdat hij dus blijkbaar twee en een half jaar over de zaak had gezwegen; iets waar de hoofdredacteur natuurlijk groot gelijk in had.

Maar voor de rest zullen – ik volg opnieuw het boek 'Het

drama Wim Landman' – de beweringen van Geudeker in 'Sport & Sportwereld' niet hebben geklopt. Dat valt duidelijk op te maken uit de analyse van Jan D. Swart van het op vrijdag 13 maart 1959 door een KNVB uitgesproken vonnis. De conclusie is, dat de strafcommissie omkoping inderdaad als 'niet bewezen' beschouwde. En dat de wel uitgesproken forse schorsing vooral was gebaseerd op het feit dat de 'doelman in eerste instantie was ingegaan op het voorstel tot omkoping'. En ook dat Landman vervolgens 'deze poging niet aan de KNVB ter kennis had gebracht'. Dat Landman zich daarna ook nog eens had schuldig gemaakt aan het 'in eerste instantie afleggen van een onvolledige en onjuiste verklaring' werd de doelman eveneens verweten. Daar stond tegenover dat de KNVB Landmans uiteindelijke verweer, dat hij het hem aangeboden geld niet had gehouden, wel degelijk voor waar aan nam. Van daadwerkelijke omkoping was – volgens de strafcommissie - dus geen sprake geweest.

Publiekelijk kon deze nauwkeurige formulering Landman niet helpen. Voor de meeste media en voor de fans was en bleef hij de 'omgekochte doelman' die – voor straf – anderhalf jaar (van 16 maart 1959 tot 1 juli 1960) niet mocht spelen. Kort voor het ingaan van de schorsing speelde Landman op 15 maart 1959 bij Willem II zijn, naar iedereen destijds veronderstelde, laatste wedstrijd voor SHS.

Landman was overigens niet de enige gestrafte in de zwart-geld en omkopingszaak. Ook 11 BVV-ers kregen schorsingen, variërend van één tot vijf jaar opgelegd door de KNVB; het gehele bestuur van BVV werd zelfs door de KNVB vervangen.

In de rest van het seizoen 58/59 bleef ADO schommelen tussen de 12e en 14e plaats en eindigde tenslotte als 13e in de Eredivisie. Opvallend waren de zware nederlagen die in '58-'59 in uitwedstrijden werden geleden (MVV 7-1, DOS 5-0, Rapid JC 6-0 en Feijenoord 4-0). Ook thuis ging het soms mis (Sparta 1-6). Daar stonden wel een paar forse overwinningen tegenover (NOAD 5-1, VVV 5-1 en op de slotdag Willem II 7-3).

Zoals kon worden verwacht na die enorme ineenstorting, keerde SHS al na één seizoen en met liefst 111 tegengoals terug naar de Eerste Divisie.

Ook NOAD degradeerde. Sparta werd landskampioen, vóór de beide Limburgse concurrenten Rapid JC en Fortuna '54.

ZONDAG 25 JANUARI 1959, HOUTRUST

SHS-ADO 2-2 (1-1)

Scoreverloop:

5. Wim Zwarts 1-0, 11. Roel Timmer 1-1, 55 Roel Timmer 1-2, 57 Wim Zwarts 2-2.

SHS

Wim Landman

Bram Zwarts

Gerrit Beekhuizen

Frits de Lange

Wout Zuidgeest

Arie de Wit

Cees IJspelder

Piet Dekker

Jan van Geen

Wim Zwarts

Jan Huntink

*

Henny den Engelse

Mick Clavan

Carol Schuurman

Theo Timmermans

Roel Timmer

Karel Jansen

Wim Timmermans

George van Rosmalen

Jan van der Meer

Huub Scherpenisse

Piet Oostrum

ADO

De zogenaamde Esso-plaat van SHS.

De 'Esso-plaat' van ADO.

ANTON DAMME, VOETBALPIONIER IN AUSTRALIË

ADO'ER, DIE RAFAEL STRUICK ZEVENTIG JAAR GELEDEN VOOR GING

RAFAEL STRUICK VERTROK ONLANGS NAAR HET AUSTRALISCHE BRISBANE ROAR FC. DE **21-JARIGE** INDONESISCH INTERNATIONAL IS OVERIGENS NIET DE EERSTE ADO'ER, DIE ZIJN GELUK '**DOWN UNDER**' BEPROEFT. ZEVENTIG JAAR GELEDEN GING EEN ANDERE ADO-SPELER HEM VOOR. DEZE ZOU ER NIET ALLEEN GAAN WONEN, WERKEN EN VOETBALLEN, MAAR OOK BETROKKEN ZIJN BIJ HET **OPRICHTEN** VAN EEN **VOETBALCLUB**.

Na de Tweede Wereldoorlog haalde Nederland en de rest van Europa opgelucht adem: na vijf jaar was de bezetter weg en er was weer vrijheid! De wederopbouw van het land en het economisch herstel voltrokken niet zo snel als iedereen hoopte. De armoede was nog altijd voelbaar en veel goederen waren, net als in de oorlog, nog steeds op de bon. De werkloosheid als gevolg van de crisis in de jaren dertig lag bij velen nog vers in het geheugen. Iedereen voelde het verlangen naar betere omstandigheden voor familie en zichzelf.

De Nederlandse overheid speelde vanaf 1949 actief in op die verlangens. Samen met landen die een emigratiebestemming hadden, werden regelingen getroffen die het vertrek uit eigen land stimuleerden. Vele Nederlanders maakten van die regelingen gebruik en lieten familie en vrienden achter om een nieuw leven op te bouwen ver van huis. Canada, Amerika, Nieuw-Zeeland en Australië waren de populairste bestemmingen. Alleen al Australië verwelkomde in de jaren '40 en '50 meer dan 100.000 Nederlanders die daar een nieuwe betere toekomst hoopten te vinden.

Onder hen waren ook veel in die tijd beroemde voetballers als Feyenoorder Karel Solheim, Jan Roosendaal van Vitesse, en Gerrit de Vries, de doelman van Blauw Wit. Zij vertrokken met hun gezin naar Australië. Ook ADO raakte een speler kwijt aan de emigratiedrang, de talentvolle Anton Damme.

De in december 1925 geboren Anton Damme was al van jongs af aan lid van ADO. Anton doorliep de beroemde jeugdopleiding. Onder de Oostenrijkse trainer Otto Höss en de bezielende leiding van aspirantenleider Joop van

den Bogert trainde Anton met andere talenten, zoals de latere eerste elftalspelers George van Rosmalen, Dolf Niezen en Theo Timmermans. Die opleiding was zeer succesvol. In 1942 won Anton met het ADO A1-jeugdelftal in Dordrecht het sterk bezette aspirantentoernooi en mocht de P.A. de Haan-beker in ontvangst nemen. Die prijs stond in die tijd als het ware gelijk aan het aspirantenkampioenschap van Nederland.

De jeugdopleiding in het Zuiderpark leverde veel goede spelers op. Wim Tap was in 1936 de opvolger van Otto Höss. Tap trainde niet alleen het eerste elftal, maar ook de hogere jeugdteams. Daardoor kon hij de jeugd zelf beoordelen en de beste spelers voor het eerste elftal selecteren. ADO had veel talenten voor de aanvalslinie tot haar beschikking zoals Eli de Heer, Tom Clavan en de gebroeders Joop en Piet Eversteijn. De jonge aanvaller Anton Dammer speelde daardoor voornamelijk in het tweede elftal. Af en toe mocht hij als reserve op de bank plaatsnemen bij het eerste elftal. Ook tijdens de wedstrijden waarin ADO landskampioen werd zat Anton bij de selectie, maar hij kwam niet aan spelen toe. Eind mei 1944 speelde ADO in de halve finale van het HVB-jubileumtoernooi tegen BMT. De toen 18-jarige Anton kreeg de kans van trainer Wim Tap en mocht in de basis starten en dat was een succes. Mede door twee doelpunten in de tweede helft van de rechtsbinnen Damme werd die wedstrijd met 7-0 gewonnen. Helaas voor hem werd er in het laatste oorlogsjaar geen competitie gespeeld en bleef de teller voor Anton op één wedstrijd staan. Nadat de oorlog was afgelopen en de competitie in november 1946 weer begon, selecteerde Wim Tap Anton Damme voor zes competitiewedstrijden. In die wedstrijden wist Damme zes doelpunten te maken. Er lagen dus zeker kansen voor hem om een vaste speler van het eerste elftal te worden.

Militaire dienst en uitzending naar Nederlands Indië gooide roet in het eten. In Indië werd er ook gevoetbald en speelde Damme daar zijn vriendschappelijke wedstrijdje mee. Die waren echter niet op hoog niveau.

Naar Australië

Ondertussen was vanuit Nederland langzaam de emigratiestroom naar de diverse werelddelen op gang gekomen. In Indië kregen Anton en zijn oudere broer Bert, die daar ook zijn dienstlicht vervulde, te horen dat de Australische regering een programma had opgezet, dat Europeanen de kans bood om onder zeer gunstige

ADO's hoogste jeugdelftal in 1942 met Anton Damme, vooraan tweede van rechts.

voorwaarden naar Australië te emigreren. Net als veel Nederlanders hadden beide broers daar wel oren en namen het aanbod in overweging.

Na terugkomst uit Indië trouwde Anton met zijn vriendin Tineke van Wijngaarden. En niet veel later maakten Anton met zijn kersverse echtgenote, alsmede zijn broer Bert, diens vrouw Marie en hun zoontje Bertie de grote stap en emigreerden naar Sydney. Half april 1951 vertrokken de Hagenezen met de Sibajak van de Rotterdamse Lloyd naar Sydney, waar ze enkele weken later aankwamen. Nadat ze zich daar hadden gevestigd gingen beide broers op zoek naar werk. Er was genoeg werk en de twee broers waren niet te beroerd om de handen uit te steken. Zodoende werd er dan ook snel werk gevonden. Ze hadden diverse baantjes en naar verluidt zou Anton later zelfs hebben meegewerkt aan de bouw van het wereldberoemde Sydney Opera House. Football, Voetbal of Soccer

De nieuwe Australiërs hadden het goed naar hun zin in het nieuwe thuisland, maar er ontbrak toch iets in het leven van de mannen: sport! Oh ja. Er werd in en rond Sydney genoeg sport beoefend. Cricket, rugby en het ruwe Australian football, maar dat waren niet de sporten die de Nederlandse emigranten aanspraken.

Engelse emigranten hadden in 1878 al enkele 'echte' voetbalclubs opgericht, maar dat aantal was echter op de vingers van één hand of twee handen te tellen.

Die clubs werden overigens geen football clubs genoemd maar soccer clubs. De naam is afgeleid van het 'soc' uit de officiële benaming 'Association football'.

Zelf club oprichten

Bij de bestaande clubs was vaak geen plaats voor nieuwe spelers in het eerste elftal. Ook het voormalig ADO-talent Anton Damme zocht zich een club om zich aan te sluiten, maar dat lukte niet. Er bleef voor hem en andere Nederlanders dan ook maar één optie over: zelf een voetbalclub oprichten. Net als een groepje Haagse jongens in 1905 ADO oprichtte deed dat nu een groepje Nederlanders dat aan de andere kant van de wereld: Hollandia. Onze Anton Damme, Harry Lakmaker (een overlevende van Auschwitz), de ex-doelman van Blauw Wit Gerrit de Vries, de voormalige midvoor van Fortuna Vlaardingen Dick Roodenburg, ex-AFC'er Chris de Looper en oud-speler van Velox Jo Stooze werden spelers van de nieuwe club. Later kwamen W. Draaier en Jim de Pijper ook er nog bij. Nadat er Engelse spelers lid waren geworden werd de club omgedoopt in 'Sydney-Austral'. De club sloot zich aan bij de soccerfederatie en ging competitie spelen. In no time groeide het aantal clubs uit van de twaalf naar 44 clubs. En dat aantal bleef maar groeien. In het begin van de jaren vijftig werden er naast 'Sydney-Austral' nog

Het elftal van Sydney Austral met rechts vooraan Anton Damme.

eens zo'n twintig Nederlandse voetbalclubs in Australië opgericht. Die clubs kregen namen die duidelijk naar de Nederlandse afkomst van de oprichters verwees. In Perth zag 'Windmills' het levenslicht en in Melbourne kwamen Wilhelmina en Orange van de grond. In Wangga (New South Wales) ontstond de Nederlandse club The Clogs (De Klompen). In Narrabeen, ten noorden van Sydney, was Neerlandia opgericht. Be Quick kreeg met Canberra Be Quick een Australische naamgenoot. Ook Tsjechen en Italianen volgden het voorbeeld van

Aankondiging van een wedstrijd op het cricketveld.

de Nederlandse emigranten door clubs op te richten. In de eerste jaren waren er in Australië nog niet voldoende voetbalvelden. En net als ADO in haar beginjaren moesten de wedstrijden van de nieuwbakken club van Anton Damme voetballen op een geïmproviseerd veld. Zo speelden de mannen van Sydney Austral vaak op een cricketveld waar twee goals waren geplaatst, lijnen waren gekalkt.. en spelen maar.

Damme's Sydney Austral deed het goed in de competitie en de Australian Cup. Regelmatig werd de club vanwege haar prestaties voor de eerste bekransingen vrijgeloot. In 1955 won de club in de halve finale met 7-3 van Europa, een club die uit spelers van meerdere Europese nationaliteiten bestond. Damme wist ook in deze wedstrijd het net te vinden. De doelman van Europa blonk in deze wedstrijd echter uit, volgens de verslaggever was hij anders in de dubbele cijfers geëindigd. De finale van de Australian Cup werd nipt met 4-3 verloren van het door Tsjechische emigranten opgerichte Prague.

Het gezin Damme was ondertussen uitgebreid met de komst van zoon Tom. Zodra Tom leerde lopen, leerde hij van zijn vader ook voetballen. Zo werd Damme jr. met het voetbalvirus besmet. Zoonlief ging uiteraard mee naar de wedstrijden en zag zijn daddy regelmatig spelen. Jaren later zou Damme jr. in Nederland onder leiding van Aad de Mos bij RVC komen te spelen. De Nederlandstalige krant 'Dutch Australian Weekly' deed ondertussen wekelijks verslag van alle sportwedstrijden. Vaak was te lezen dat de vroegere ADO-midvoor

Anton Damme steevast scoorde voor zijn club. De bond van New South Wales selecteerde hem voor wedstrijden tegen andere bondselftallen. Ook werd hij geselecteerd voor het Australian Continental Team, dat een voorloper was van het pas in 1961 opgerichte Nationale Australische elftal. Ook in dat elftal was Damme succesvol.

In dezelfde krant was ook regelmatig te lezen dat het er nog al ruw aan toeging en spelers niet zelden met 'een behoorlijke verwonding' het speelveld moesten verlaten. Bijvoorbeeld in de wedstrijd tegen stadsgenoot Balgowan – die club bestaat nog steeds – op 13 april 1956 ging het er erg hard aan toe. In de eerste helft van die wedstrijd deed Damme waar hij goed in was: scoren. De twee doelpunten die hij maakte moest hij wel bekopen met een zware blessure. De tweede helft liep hij daardoor kreupel over het veld. Ook Jo Stooze en Chris de Looper werden volgens de Nederlandse krantenverslaggever in die wedstrijd dusdanig hard aangepakt dat ze pas na een pijnstillende injectie op halve kracht verder konden spelen. Zulke blessures brachten niet alleen sportief, maar ook financieel leed. Op een gegeven moment werd er in het Nederlandse 'Tulips'-restaurant in Sydney een benefietavond gehouden. De opbrengst was voor de geblesseerde spelers, die door hun voetbalblessure niet bij hun baas konden werken en dus geen inkomen hadden.

Een knieblessure maakte eind jaren vijftig een vroegtijdig einde aan de voetbalcarrière van Anton Damme. Na zijn gedwongen voetbalpensionering bleef hij betrokken bij de sport. Zijn echte pensioen haalde hij helaas niet. Op 13 november 1987 overleed de oud-ADO'er op 61-jarige leeftijd.

De meeste van de door Nederlanders opgerichte clubs zijn ondertussen verdwenen of gefuseerd met andere clubs. Maar mede door de grote Nederlandse inbreng was het niveau van het Australische voetbal behoorlijk gestegen. En die ene ADO'er heeft daar begin jaren vijftig zijn steentje aan bijgedragen. De Arnhemse Courant schreef in 1955 al een artikel over de grote invloed van Nederlanders in de groei van het Australische voetbal. Daarin werd ook met nadruk de naam van de oud-ADO'er 'Toon' Damme genoemd. Het eiland waar soccer zeventig jaar geleden nog een kleine sport was, is uitgegroeid tot een volwassen voetbalnatie, die nu (september 2024) in de top 25 van de

Anton Damme junior, vaste supporter van ADO Den Haag, die het eerste elftal uit- en thuis volgt en ook de thuiswedstrijden van Onder 21 zeer frequent bezoekt. Hier poseert hij met Dick Advocaat, toen hij diens trainingen op Rijswijk ook steeds volgde.

FIFA-ranking staat. Het land heeft behoorlijk wat goede spelers opgeleverd en het vertrek van Rafael Struick naar Brisbane Roar FC (een club die overigens voortgekomen is uit het in 1957 ook door Nederlanders opgerichte Hollandia Inala Soccer Club) is voor hem dus absoluut geen stap terug. De talentvolle ADO'er kan zich in zijn nieuwe club verder ontwikkelen. Een en ander mogelijk gemaakt door emigranten zoals voormalig ADO'er Anton Damme.

N.B.: Tom Damme junior is tegenwoordig steevast aanwezig bij de thuis- en uitwedstrijden van ADO Den Haag en ook vaste bezoeker van de trainingen van de club, waar zijn vader eind jaren dertig begon.

Marc Klaui (met dank aan Adam Muyk)

UITSLAGEN

Worsteling voor het Waalwijkse doel tijdens RKC-ADO Den Haag (4-3). Nummer 52 is Mohamed Ihattaren, die er hard aan werkt om ooit op zijn hoogste niveau terug te keren.

ADO Den Haag 1

29 oktober 2024:	ADO Den Haag-SC Cambuur	1-4
	(eerste ronde, KNVB-beker)	
1 november 2024:	FC Eindhoven-ADO Den Haag	0-4
8 november 2024:	ADO Den Haag-Vitesse	2-0
13 november 2024:	RKC Waalwijk-ADO Den Haag	4-3
	(oefenduel)	

Ties Brouwer brengt ADO Den Haag onder 19 op 2-0 tegen Willem II.

22 november 2024:	Jong AZ-ADO Den Haag	3-3
25 november 2024:	Helmond Sport-ADO Den Haag	2-1

Onder 21

2 november 2024:	FC Twente/Heracles-ADO Den Haag	2-2
9 november 2024:	ADO Den Haag-NAC Breda	4-1
23 november 2024:	ADO Den Haag-SC Cambuur	2-1
26 november 2024:	VUC-ADO Den Haag	1-3
	(oefenduel)	
2 november 2024:	FC Groningen-ADO Den Haag	4-4
9 november 2024:	ADO Den Haag-Willem II	2-2
16 november 2024:	GA Eagles-ADO Den Haag	0-2
23 november 2024:	ADO Den Haag-NEC	3-1

Onder 17

2 november 2024:	ADO Den Haag-FC Den Bosch	2-1
9 november 2024:	ADO Den Haag-SC Feyenoord	5-0
16 november 2024:	Spartaan'20-ADO Den Haag	1-4
23 november 2024:	ADO Den Haag-Fortuna Sittard	2-0

Onder 16

2 november 2024:	ADO Den Haag-NAC Breda	2-1
9 november 2024:	FC Eindhoven-ADO Den Haag	0-1
16 november 2024:	ADO Den Haag-FC Den Bosch	1-1
23 november 2024:	Barendrecht-ADO Den Haag	1-3

Onder 15

9 november 2024:	Willem II-ADO Den Haag	3-4
12 november 2024:	ADO Den Haag-NEC	2-3
16 november 2024:	ADO Den Haag-Vitesse	2-0
23 november 2024:	Alphense Boys-ADO Den Haag	1-2

Onder 14

9 november 2024:	ADO Den Haag-NAC Breda	0-1
16 november 2024:	Feyenoord-ADO Den Haag	4-1
23 november 2024:	ADO Den Haag-Willem II	0-0

Onder 13-1

2 november 2024:	ADO Den Haag-Excelsior	0-4
9 november 2024:	NAC Breda-ADO Den Haag	6-0
16 november 2024:	ADO Den Haag-Sparta	4-2
23 november 2024:	Ajax-ADO Den Haag	3-0
27 november 2024:	ADO Den Haag-Ajax	0-3
Extra foto in separaat document		

Victoria Boerboom in de aanval tijdens PEC Zwolle-ADO Den Haag Vrouwen.

Onder 13-2

2 november 2024:	ADO Den Haag-Alexandria'66 (13-1)	1-1
9 november 2024:	Zestienhoven 13-1 – ADO Den Haag	1-7
16 november 2024:	ADO Den Haag-DSO (13-1)	5-0
23 november 2024:	FC Dordrecht 13-1 – ADO Den Haag	3-1

ADO Den Haag Vrouwen

3 november 2024:	ADO Den Haag-Ajax	0-2
10 november 2024:	PSV-ADO Den Haag	2-0
23 november 2024:	PEC Zwolle-ADO Den Haag	1-1

Vrouwen 2

2 november 2024:	CSW 1-ADO Den Haag	1-4
9 november 2024:	ADO Den Haag-RKAVV 1	1-0
16 november 2024:	FC Rijnsvogels-ADO Den Haag	1-0
23 november 2024:	ADO Den Haag-UVS 1	2-2

Jong ADO Den Haag vrouwen

2 november 2024:	AZ-ADO Den Haag	1-1
9 november 2024:	ADO Den Haag-FC Utrecht	0-2
16 november 2024:	ADO Den Haag-FC Twente	3-4
23 november 2024:	Ajax-ADO Den Haag	

Onder 16 (vrouwen)

9 november 2024:	ADO Den Haag-Graaf Willem II-VAC (Jo15-1)	4-2
16 november 2024:	SVC'08 (Jo15-1)-ADO Den Haag	1-3
23 november 2024:	ADO Den Haag-HBS (Jo15-2)	1-2

PROGRAMMA

Ronny Boakye torent hier boven zijn tegenstander van SC Cambuur uit. Hopelijk op 7 december ook in Leeuwarden.

ADO 1

29 november 2024: ADO Den Haag-FC Emmen
7 december 2024: SC Cambuur-ADO Den Haag
13 december 2024: ADO Den Haag-MVV Maastricht
22 december 2024: ADO Den Haag-TOP Oss
10 januari 2025: De Graafschap-ADO Den Haag

Onder 21

7 december 2024: ADO Den Haag-Go Ahead Eagles
10 december 2024: Feyenoord-ADO Den Haag
21 december 2024: FC Groningen-ADO Den Haag

Onder 19

7 december 2024: ADO Den Haag-FC Eindhoven
14 december 2024: PEC Zwolle-ADO Den Haag

Onder 17

14 december 2024: FC Eindhoven-ADO Den Haag

Onder 16

7 december 2024: Spartaan'20-ADO Den Haag
14 december 2024: ADO Den Haag-Sparta

Onder 15

30 november 2024: ADO Den Haag-Roda JC
7 december 2024: FC Eindhoven-ADO Den Haag
14 december 2024: ADO Den Haag-De Betrokken Spartaan

Onder 14

30 november 2024: PEC Zwolle-ADO Den Haag
3 december 2024: Sparta-ADO Den Haag
7 december 2024: ADO Den Haag-PSV
14 december 2024: Alphense Boys-ADO Den Haag

Onder 13-1

27 november 2024: ADO Den Haag-Ajax
7 december 2024: PSV-ADO Den Haag
14 december 2024: ADO Den Haag – VVV-Venlo

Onder 13-2

30 november 2024: ADO Den Haag-HBS jo13-1
 7 december 2024: SV Nootdorp jo13-1-ADO Den Haag

Onder 12

7 december 2024: ADO Den Haag-FC Volendam
 14 december 2024: Sparta-ADO Den Haag

Onder 11

30 november 2024: PSV-ADO Den Haag
 7 december 2024: Feyenoord-ADO Den Haag
 14 december 2024: ADO Den Haag-SC Cambuur

ADO Den Haag Vrouwen

8 december 2024: ADO Den Haag-Excelsior
 15 december 2024: Telstar-ADO Den Haag
 22 december 2024: Fortuna Sittard-ADO Den Haag
 19 januari 2025: ADO Den Haag-FC Utrecht

ADO Den Haag Vrouwen 2

30 november 2024: WV-HEDW – ADO Den Haag
 7 december 2024: ADO Den Haag-Real Sranang 1
 14 december 2024: Quick Boys 1-ADO Den Haag

Jong ADO Den Haag vrouwen

30 november 2024: ADO Den Haag-Telstar
 6 december 2024: Sparta-ADO Den Haag
 14 december 2024: ADO Den Haag-PSV

Onder 16

30 november 2024: SV Leidschenveen jo15-1 – ADO Den Haag
 7 december 2024: ADO Den Haag-Valken'68 15-1
 26 januari 2025: ADO Den Haag-Telstar

Senne Steijlen hier aan de bal tijdens GA Eagles-ADO Den Haag onder 19.

UITSMIJTER!

● **RON VAN BAAREN, OOIT EEN BEDRIJFVIGE RECHTERSPIITS IN DE JEUGD VAN ADO EN LATER ALS PROF BIJ FC DEN HAAG, ZIT ZICH TEGENWOORDIG OOK OP DIVERSE FRONTEN IN VOOR DE CLUB. HIJ HOUDT INTERVIEWS MET 'THE MAN OF THE MATCH' (I.C. DARYL VAN MIEGHEM) NA THUISWEDSTRIJDEN VAN HET EERSTE ELFTAL, VLAGT AF EN TOE BIJ ADO DEN HAAG ONDER 15, ZIT IN DE COMMISSIE CLUBAVONDEN EN EVENTS (ONLANGS OP EXCURSIE IN HET LOUWMAN MUSEUM). EN – HIER NIET IN BEELD GEBRACHT – RON FUNGEERT OOK ALS CHAUFFEUR OP DE BUSJES VAN DE OPLEIDING EN HIJ IS ÉÉN VAN DE KRACHTEN DIE SPONSORS WERFT VOOR DE ADO PENSIONADO'S OM DE JAARLIJKSE PENSIONADO-DAG MOGELIJK TE MAKEN. ACTIEF BAASJE, DIE OOK NOG OP BASIS VAN VRIJWILLIGHEID VOOR SVC'08 HET NODIGE DOET.**

● **HUGO WENTGES IS BEHALVE DOELMAN IN DE SELECTIE VAN ADO DEN HAAG OOK MAATSCHAPPELIJK ACTIEF. ONLANGS VERRICHTTE HIJ IN HET BINGOAL STADION DE AFTRAP VAN 'DE WEEK VAN DE PLEEGZORG'. DIT WAS HET STARTSEIN VAN EEN WERVINGSCAMPAGNE VOOR NIEUWE PLEEGOUDERS EN -GEZINNEN.**

● **IN HET ZUIDERPARK WORDT AL SINDE 15 JULI JL. HARD GEWERKT AAN DE REALISATIE VAN HET NIEUWE TRAININGSCOMPLEX VAN DE MANNEN-PROFS VAN ADO DEN HAAG. AAN HET BEGIN VAN HET SEIZOEN 2025-2026 GAAN ZIJ ZICH DAAR VOORBEREIDEN OP HUN WEDSTRIJDEN. ZO TE ZIEN IS DE BEWAKING ER AL...**